

EUROPSKI KLUBOVI

NACIONALNA MREŽA EUROPSKIH KLUBOVA

Europski dom Slavonski Brod

ožujak 2010.

EUROPSKI KLUBOVI
Nakladnik
Europski dom Slavonski Brod, A. Barca 30, 35000 Sl.Brod
tel./fax. +385 35 415 190;+385 35 265 189
www.europski-dom-sb.hr; europski-dom@sb.t-com.hr

Pripremila
Božica Sedlić

Oblikovala
Nada Vuković
Tisak
Suza marketing doo

Naklada:
1000 komada

Ova publikacija je financirana od strane Europske unije unutar programa „Europa za građane“ – 2007. - 2013.
ožujak 2010.

Sadržaj

Predgovor	5
Uvod	6
Europska dimenzija u obrazovanju	7
Europski klubovi u Hrvatskoj	9
Što je europski klub?	9
Pogled u povijest	12
Glavni ciljevi europskog kluba	13
Kako osnovati europski klub?	15
Osnivanje i registracija europskog kluba	15
Prvi koraci	16
Prijedlozi za aktivnosti europskog kluba	17
Tko može sudjelovati?	17
Što dalje?	18
Aktivnosti Europskog kluba Slavonski Brod	21
Gdje možete pronaći više informacija?	30
Projekt međunarodne mreže europskih klubova	30
Učenje o Europi	31
Međunarodna mreža europskih klubova	36
Korisne informacije	59

AKTIVNOSTIMA EUROPSKIH KLUBOVA DO BOLJE EUROPE

Rad Nacionalne mreže europskih klubova potpomognut je od strane EU u okviru programa *Europa za građane*, koji je Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća odobren za razdoblje od 2007. do 2013. Ovaj EU program pruža potporu širokom spektru aktivnosti i organizacija koje promiču „aktivno europsko građanstvo“, to jest uključivanje građana i organizacija civilnoga društva proces europske integracije.

Europski dom je dobio finansijsku potporu u okviru programa Europa za građane za projekt **Aktivnostima europskih klubova do bolje Europe** koji se provodi tijekom 2009/10. godine.

Ciljevi i prioriteti

Pružanje građanima, posebice mladima i njihovim nastavnicima, prilika za interaktivno sudjelovanje u izgradnji Europe – europskog identiteta i građanstva;

Unaprjeđenje tolerancije i uzajamnog razumijevanja između europskih građana, poštivanje i promicanje kulturne i jezične raznolikosti, razvijanje interkulturnalnog dijaloga

Poticanje akcija, rasprava i razmišljanja o europskom građanstvu i demokraciji, zajedničkim vrijednostima, povijesti i kulturi kroz suradnju organizacija civilnog društva i odgojnoobrazovnih institucija na europskoj razini;

Obogaćivanje neformalnog učenja za aktivno europsko građanstvo.

Aktivnosti

1. Edukativni seminari i posjeti - 4-dnevni međunarodni seminar za mlade i učitelje, Hrvatska; 3-dnevni studijski posjet Europskom klubu - Lohmar, Njemačka

2. Informiranje o projektu - brošura "Europski klubovi", radijske emisije /4/, DVD s projektnim materijalima/sadržajima , konferencija za medije, web stranica www.europski-klub.org

Partneri

Europski klubovi: Lohamr - Njemačka, Heerenveen - Nizozemska, Lillehammer – Norveška, Lisbon- Portugal, Leszno – Poljska, Attica - Grčka, Europski dom Bratislava – Slovačka, Nacionalna asocijacija bugarskih europskih klubova – Sofija, Bugarska

Ciljana skupina

učenici osnovnih i srednjih škola, njihovi nastavnici; općenito mladi, građani

Pretpostavljeni rezultati

Izmjena iskustava, ideja, dogовори, umrežavanja za nove proeuropske aktivnosti/projekte/inicijative na europskoj razini

Dosadašnje aktivnosti

Prvi susret u okviru projekta održan je u Zadru, u rujnu 2009. Na seminaru je sudjelovalo tridesetak predstavnika Međunarodne mreže europskih klubova iz Portugala, Rumunjske, Bugarske, Nizozemske, Njemačke, Francuske, Poljske, Litve i Grčke koji su govorili o svom dosadašnjem djelovanju i uključivanju hrvatskih škola u međunarodne projekte. Tijekom petodnevног susreta održan je interaktivna predavanja, prezentacije i radionice putem kojih su sudionici mogli steći uvid u rad europskih klubova i pojedenih projekata te upoznati se s europskim i nacionalnim politikama prema mladima. Predstavljen je program Europske unije Europa za građane, kojim se nevladinim organizacijama nudi finansijska i tehnička potpora u provedbi projekata u periodu od 2007. do 2013. godine, te Program za cjeleživotno učenje.

Luisa Lopez predstavila je Međunarodnu mrežu europskih klubova. Hans-Martin Pleuger i Jur Moorlag opisali su novi zajednički projekt Hanza. SNOP and PONS, projekt Wilfrieda Mullera iz Bona, nastoji izgraditi „mostove“ između mladih Nijemaca i imigranata. Manuela Portier, predstavnica Europskog doma iz Pariza, predstavila je aktivnosti usmjerene na mlade, dok je Mariana Popescu govorila o aktivnostima koje provode voditelji i članovi rumunjske APELL organizacije – udruženja prosvjetnih djelatnika i učenika. Margarita je Todorova iznijela iskustvo mladih Bugara, stečeno u programima Europske unije. Ana Maria Pereira i Margarida Mariz govorile su o europskoj dimenziji u obrazovanju i o važnosti odgoja za europske vrijednosti.

Sudionici seminara posjetili su Osnovnu školu Šimuna Kožićića Benje, Hotelijersko-turističku i ugostiteljsku školu te srednju školu o Obrovcu. Sljedeći susret će se održati krajem travnja u njemačkom gradu Lomahru.

Zajedno

Stvaranje Europe ovisi o njezinim građanima, a naročito o mlađoj generaciji koja je nositelj europskog razvoja. Oni moraju u dubini svoga bića osjetiti da njima ujedinjena Europa pripada. Jedino taj intimni osjećaj može graditi zajedničku budućnost preko djelotvornih i konkretnih akcija.

Premda dolazimo iz različitih europskih zemalja, mnoge su nam stvari zajedničke – u kulturi, obrazovanju i svakodnevnom životu. Njegovanjem i razvijanjem vlastitih kulturnih vrijednosti i tradicija spremniji smo prihvatići nove i različite ideje. Tako se učimo toleranciji i poštovanju drugih – poštovanju tuđih kulturnih identiteta i naslijeđa. Da bismo ostvarili ovaj cilj, treba poticati mobilnost, slobodno kretanje i komunikaciju. Budemo li ulagali u obrazovanje mladih ljudi, ospozobljavali ih za razumijevanje složene stvarnosti koja nas okružuje, oni nikada neće biti odbačeni na društvenu i kulturološku periferiju Europe. Pomanjkanje informacija o drugim narodima, kulturama, običajima i tradiciji može biti velikom preprekom razvijanju i produbljivanju buduće suradnje. Zbližavanje i ujedinjenje europskih naroda ovisi o podršci ljudi. A da bismo ga ostvarili, potrebno je da svaki čovjek razumije

zašto nema razloga bojati se širenja Europske unije, nego da, upravo suprotno, s povjerenjem može gledati u budućnost. Zato dajmo mladim ljudima instrumente da razumiju kako širenje Unije i europsko zajedništvo donosi korist u smislu zapošljavanja, društvenog razvijanja i gospodarskog rasta, ambijentalnu ravnotežu i sigurnost. Omogućimo im susrete; sigurnost i mir se ne postiže izolacijom ili pak promjenom granica i seobom naroda.

Pomirenje među različitim narodima i vjerama, pluralizam, tolerancija i solidarnost - vrednote su od kojih moramo krenuti u izgradnji zajedničke Europe. Tome moramo podučavati naše mlade kako bi spremni dočekali budućnost i pronašli svoje mjesto u okrilju novog doma – europske zajednice naroda, uz dijalog i civilizirano sučeljavanje.

Kako graditi jedinstvenu Europu? Koja su to sredstva jedinstva? Mnogobrojna, a u osnovi imaju – dijalog sa svima u ovoj višestrukoj zajednici sudsudbina i vrijednosti. Stvarati Europu u ranim godinama 21. stoljeća podrazumijeva sudjelovanje na širokom multikulturalnom prostoru gdje će pokretljivost, razmjena i dijalozi između ljudi, kultura i pojedinaca tvoriti snažne čimbenike inovacija i kreacija. Zato obrazovanje za koje se zalažemo ne moramo nazvati europskim ili proeuropskim – naziv je pretijesan za sve ono što obrazovanje nosi; ono je, prije svega, obrazovanje za Vrijednosti, za Čovjeka, za Svet u kojem će biti stvoreni uvjeti za održavanje multipolarnosti i ravnotežu utjecaja.

Želimo li mi «europsku školu»? Odgovor je – ne. Dajemo prednost pokretnosti uvjeta, definiranju akademskih jednakosti u različitim zemljama te osiguranju razmjene između institucija, škola kao sredstvu zajedničkog unaprijeđenja kvalitete. Sudjelovanjem u radu europskih klubova koji djeluju u

specifičnim uvjetima, pripremi i provedbi međunarodnih projekta, mlađi Europljani svakako bi trebali biti na dobitku, a ne na gubitku. Vrijeme je za njihovo djelovanje.

Uvjerenja sam da će se osnivanjem i djelovanjem europskih klubova u školama i izvan njih među mladima razviti veći interes za zajedničku Europu, čija snaga leži upravo u njezinim kreativnim razlikama.

Božica Sedlić,
nacionalni koordinator za europske klubove

EUROPSKA DIMENZIJA U OBRAZOVANJU - NJEZIN NASTANAK, RAZVITAK I AKTUALNO STANJE

Europska dimenzija obrazovanja ili europska dimenzija u obrazovanju formirana je kao multilateralni projekt u Vijeću Europe i Europskoj uniji, u čijim se dokumentima i aktivnostima može sagledati njezin nastanak i razvitak. Ona polazi od nacionalnih interesa i integriteta školskih sustava, nastojeći pronaći i definirati njihove zajedničke i "pridodane" nastavne i ostale sadržaje i vrijednosti u traganju za europskim zajedništvom i identitetom, koji će činiti europsku obrazovnu politiku. Njena je zadaća unapređivanje međunarodne suradnje, međusobnog razumijevanja i stvaranje uvjeta za olakšanu radnu i ostalu pokretljivost na sveukupnom europskom prostoru. Oblici i sadržaji njezine primjene i provedbe različiti su, a obuhvaćaju međunarodne projekte

povezivanja, razmjene, susreta i studijskih boravaka učenika, nastavnika i škola, usklajivanje nastavnih planova i programa, udžbenika i načina školovanja i stručnog usavršavanja nastavnog osoblja, kao i interakciju i komplementarnost svih odgojno-obrazovnih aktivnosti. Iako europska dimenzija obrazovanja nije čvrsto strukturiran kao multilateralni projekt, ona sve više postaje stvarnost u školskim sustavima država članica Vijeća Europe i Europske unije nastojeći da se postigne kreativna sinteza različitosti, sukladno političkim i ostalim zahtjevima i potrebama suvremene i osobito buduće Europe.

Vesna Lamza-Posavec

Europsko građanstvo

Kompleksan i dugoročan proces pretvorbe multikulturalnog europskog društva u interkulturno zahtjeva informiranost, suradnju, toleranciju i solidarnost svih dionika društva.

Proeuropski odgoj i obrazovanje su samo dio procesa prispjivanja združenoj/združenijoj Europi.

Novi stanovnik Europe ide u susret drugačijem i pri tome čuva vlastiti identitet/identitete.

Nacionalni školski sustavi polaze od vlastitog interesa i integriteta, tragajući istovremeno za europskim zajedništvom i identitetom.

Programi EU

Za razvoj politika mladih u EU temelj je **Bijela knjiga o mlađeži** (2001. godine)

- posebno ističe važnost aktivnog sudjelovanja mlađeži u javnom životu
- nudi nov okvir za djelovanje EU u području mlađeži kroz dvije glavne komponente:

- produbljivanje suradnje među državama članicama i
- bolje integriranje dimenzije mlađih u sektorske politike.

Važan je instrument provedbe ciljeva zacrtanih u Bijeloj knjizi o mlađeži program **Youth** koji se nastavlja i nakon 2006. godine.

"Bijela knjiga o mlađeži"
je temelj za razvoj politika mlađih

Ciljevi djelovanja EU u području obrazovanja, strukovne izobrazbe i mlađeži

Djelovanje Europske unije u području obrazovanja, strukovne izobrazbe i mlađeži, temelji se na ciljevima formuliranim u člancima 149 i 150 Glave XI Ugovora o EZ-u:

- razvoj europske dimenzije u obrazovanju, osobito putem podučavanja i populariziranja jezika država članica,
- poticanje pokretljivosti studenata i nastavnika, među ostalim, poticanjem akademskog priznavanja istovrijednosti diploma i trajanja studija,
- promicanje suradnje obrazovnih sustava,
- razmjena informacija i iskustava u pitanjima koja su

zajednička obrazovnim sustavima država članica, promicanje suradnje obrazovnih sustava,

- poticanje razmjene mlađeži i razmjene socijalno-pedagoških djelatnika, te
- poticanje razvoja obrazovanja na daljinu.

Mehanizmi i sredstva za poticanje suradnje u tom području (to su ponajprije programi Zajednice):

SOCRATES - europski program za obrazovanje usmjerjen na promicanje europske dimenzije i poboljšanje kvalitete obrazovanja poticanjem suradnje zemalja korisnica Programa;

Leonardo da Vinci - europski program za provedbu

politike EU u strukovnom osposobljavanju, koji podupire i dopunjuje nacionalne politike u tom području,

TEMPUS - paneuropski program suradnje u području visokog obrazovanja,

Erasmus Mundus - program suradnje i pokretljivosti u području visokog obrazovanja usmjerjen na promicanje EU kao obrazovnog centra izvrsnosti diljem svijeta, te

Youth - program pokretljivosti i neformalnog obrazovanja za mlade od 15 do 25 godina.

Strategija razvoja

Europska unija bi prema *Lisabonskoj strategiji*, trebala postati najkonkurentnije i najdinamičnije gospodarstvo svijeta temeljeno na znanju, sposobno za održivi gospodarski rast s više radnih mesta i većom socijalnom kohezijom

Do 2010. valja postići tri glavna cilja:

- poboljšati kvalitetu i učinkovitost sustava obrazovanja i izobrazbe u EU,
- osigurati da su ti sustavi pristupačni svima i
- i obrazovanje i izobrazbu otvoriti ostalim dijelovima svijeta.

Desetogodišnji radni program EU integrira

sve aktivnosti u području obrazovanja i izobrazbe na europskoj razini, uključujući

tzv. **Kopenhagenski proces** namijenjen razvoju strukovnog obrazovanja i izobrazbe,

Bolonjski proces - usmjerjen razvoju Europskoga prostora visokog obrazovanja.

Tempus

TEMPUS program transeuropski je okvir suradnje u području visokoškolskog obrazovanja uspostavljen 1990. godine. TEMPUS je dio općeg programa pomoći EU gospodarskom i društvenom restrukturiranju zemalja srednje i istočne Europe (PHARE program) te gospodarskoj reformi i oporavku u Zajednici neovisnih država i Mongoliji (TACIS program EU).

TEMPUS je za Republiku Hrvatsku otvoren početkom 2000. godine. U Hrvatskoj je koordinator projekta Ministarstvo znanosti i tehnologije, a na strani Europske komisije za program je zadužena Opća uprava za obrazovanje i kulturu i provedbena agencije Europska fondacija za obuku (European Training Foundation – ETF).

Program Youth

YOUTH program je program Europske unije za podršku neformalnim obrazovnim aktivnostima za mlađe u obliku razmjena grupa i individualnog dobrovoljnog rada. U njemu sudjeluju zemlje članice EU, zemlje kandidati za članstvo te treće zemlje u ograničenom obimu, a Hrvatska u njemu može sudjelovati kao treća zemlja.

sudjelovati kao treća zemlja.

Za program je na strani Europske komisije zadužena Opća uprava za obrazovanje i kulturu. Europska je komisija u 2002. godini odlučila intenzivirati suradnju s područjem jugoistočne Europe, te je stoga uspostavila mehanizam za olakšavanje sudjelovanja partnera iz ovog područja u projektima koji će se financirati pod programom YOUTH. U tu je svrhu uz slovensku vladu sufinancirala Informativni centar za program YOUTH u jugoistočnoj Europi koji nacionalnim agencijama za program YOUTH (SEE YOUTH Resource Centre) u zemljama članicama i zemljama kandidatima pruža informacije o potencijalnim partnerima u jugoistočnoj Europi. Dodatne informacije na:

<http://www.europa.eu.int/comm/education/youth.html>

**WWW.EUROPSKI-DOM-SB.HR
WWW.EUROPSKI-KLUB.ORG**

Europski klubovi u Hrvatskoj

Što je europski klub?

'Europski klubovi' su centri kojima je cilj promicanje i uvođenje europske dimenzije obrazovanja u školski sustav.

Svrha i ciljevi europskih klubova povezani su sa senzibiliziranjem mladih za europsko građanstvo koje se temelji na razumijevanju, uvažavanju i tolerantnom prihvaćanju različitosti, izgradnji mira, promociji i zaštiti ljudskih prava te kulturnog i prirodnog nasljeđa. Izvannastavne ili kroskurikularne aktivnosti koje se provode uz pomoć i unutar ovih klubova doprinose razvitku poštovanja kulturnog pluralizma, tj.

uvažavanju svih lokalnih, nacionalnih i regionalnih identiteta u ujedinjenoj Europi.

Mladi uče samostalno razmišljati, razvijati vještine komuniciranja i izražavanja, progovaranja i dogovaranja. Europski klubovi pružaju mladima mogućnost upoznavanja oblika rada i života u drugim europskim školama, a učiteljima pristup novim obrazovnim metodama.

Motiviranjem učenika da sudjeluju i surađuju u radu klubova odgajamo novi, budući naraštaj građana u puno smislu te riječi shvaćajući da je jedno od osnovnih pravila za demokraciju sudjelovanje i izgradnja Europe na principima otvorenosti, sudjelovanja, odgovornosti, djelotvornosti i dosljednosti.

Europski klubovi doprinose izgradnji buduće Europe, utemeljene na solidarnosti, jedinstvu, suradnji te

otvorenosti za skup različitosti koje čine Europu specifičnim kontinentom kakav jest.

Europski klubovi su centri nastali kako bi promicали aktivnosti koje se tiču europske dimenzije u obrazovanju. Trenutačno postoje u oko 500 portugalskih škola, te u tisućama škola po cijeloj Europi, uključujući i Hrvatsku.

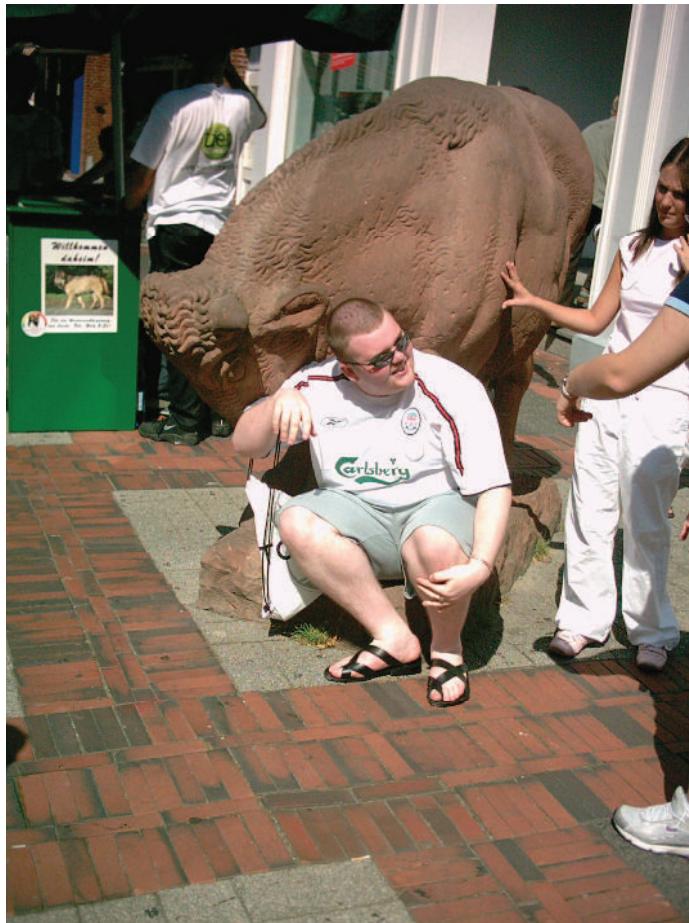
Ciljevi i svrhe ovih klubova većinom su vezani uz razvijanje svijesti o europskom građanstvu koje se temelji na prihvaćanju ljudi koji su drugačiji i njihovih različitosti, toleranciji i razumijevanju, obrani mira, ljudskim pravima i kulturnom naslijeđu.

Aktivnosti koje će biti predstavljene u školi uz pomoć učenika doprinose razvijanju njihovog respeka prema kulturnom pluralizmu.

Identitet buduće ujedinjene Europe podrazumijeva i različite nacionalne, regionalne i lokalne identitete.

Budući identitet Europe zasigurno će sličiti na mozaik sastavljen od različitih dijelova koji se međusobno dopunjavaju čineći tako jedinstvenu cjelinu jednakih vrijednosti: demokracije, razvoja obrazovanja, poštivanja ljudskih prava, solidarnosti i socijalne koncepcije ekonomskog razvoja između ostaloga.

Europski klubovi u cijeloj Europi rade u ovom duhu i tako odgajaju buduće građane Europe.

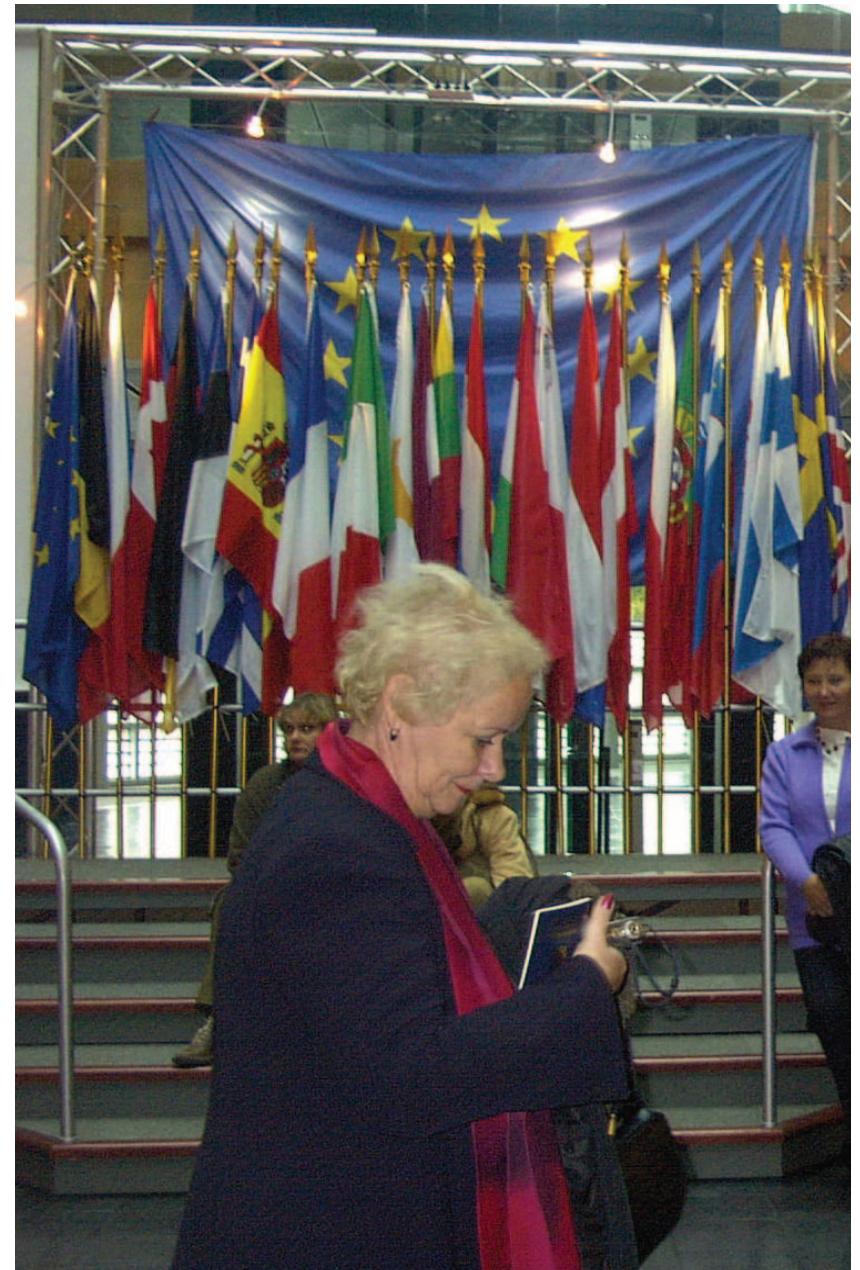

Usustavljanje razvoja obrazovanja

Europeizacija obrazovanja na europskom prostoru očekivana je i zakonomjerna pojava koja je neizbjegna i bez drugih pojava kao što je sama integracija Europe. Ovu tvrdnju moguće je potkrnjepiti s više od trideset deklaracija, preporuka i odluka multilateralnih europskih i svjetskih asocijacija koje se bez iznimke zalažu za istovjetna rješenja u okviru nacionalnih sustava. Stoga je propitivanje stvarne bliskosti hrvatskog sustava obrazovanja zamisljenom i uprošćenom europskom sustavu jedno od temeljnih problema. Suvremeno obrazovanje u Hrvatskoj, a to znači cjelokupni obrazovni sustav uključujući i izobrazbu nastavnika, trebalo bi iznova (...) promisliti kako bi se ova najvitalnija, najbrojnija i za budućnost Hrvatske najpresudnija društvena djelatnost usustavljeno usmjerila na izgradnju suvremenog i demokratskog sustava obrazovanja.

Ivan Čehok

Pogled u povijest

Projekt osnivanja europskih klubova, nastao je u kontekstu integracije Portugala u tadašnju Europsku ekonomsku zajednicu. Inicijator i začetnik projekta, a ujedno i osnivač prvog europskog kluba bila je **Margarida Belard**. Osnovan je **u Lisabonu** 1986. godine s ciljem osvremenjivanja i unaprjeđivanja postojećih školskih planova i programa. Bila je uvjerenja kako obrazovanje mladih treba predstavljati mješavinu istraživanja, iskustva i znanja stečenih u školi, ali i onih stečenih upravo u projektima koje nude europski klubovi.

Ideju europskih klubova promovirala je i širila sudjelujući na mnogim seminarima i skupovima **diljem Europe**. Osim Margaride Belard, širenju i prihvaćanju mreže europskih klubova doprinijeli su i učitelji - multiplikatori ideje, uključeni u razne međunarodne projekte

Danas

Europski klubovi postoje u dvadeset i četiri europske zemlje, uključujući Hrvatsku. Klubovi iz ovih zemaljama čine neformalnu međunarodnu mrežu koja razvija zajedničke projekte, organizira seminare i predavanja pozivajući partnere da sudjeluju, razmjenjujući iskustvo i materijale iz područja europske dimenzije u obrazovanju, obrazovanja za građanstvo i ljudska prava.

Međunarodni koordinacijski centar za europske klubove smješten je u Lisabonu, u portugalskom Ministarstvu prosvjete. Koordinacijski centar unaprjeđuje kontakte i razmjenu iskustava među članicama mreže, posebno pomoću brošure koja se može pronaći na web adresi <http://www.gaeri.min-edu.pt/publicacoes.htm>, te pokušava organizirati godišnje sastanke svojih članica.

Informacije o aktivnostima portugalske i međunarodne mreže europskih klubova možete potražiti na ovoj adresi: GAERI – Clubes Europeus, Av. 5 de Outubro, 107, 6º, 1069 –018 LISBOA, Tel: +351 21 781 17 83/4, Fax: +351 21 796 09 84,
E-mail: ucce@min-edu.pt

Zahvaljujući inicijativi Margaride Belard u Portugalu postoji više od 500 europskih klubova te više od 4000 europskih klubova diljem Europe. Tako je **u Poljskoj** registrirano njih više od tisuću koji djeluju pri osnovnim i srednjim školama, **u Njemačkoj** njih stotinu, dok **u Bugarskoj** NABEC /Nacionalno udruženje bugarskih europskih klubova/ čini dvadesetak klubova.

Europski klubovi u Europi

U Hrvatskoj postoji nekoliko europskih klubova. Europski klub u Slavonskom Brodu postoji od 1998. g. a radi i djeluje u sklopu aktivnosti Europskog doma Slavonski Brod. Euro-Youth Club djeluje u Zagrebu. Djelovanjem europskih klubova mogu se još pohvaliti gradovi Vukovar, Čakovec, Koprivnica, Split, Požega.

Glavni ciljevi europskih klubova

1. promicanje istinskog **europskog duha** među svojim članovima te daljnje promicanje istog, na razne načine, na članove zajednice u kojoj živimo ili učenike škola koje pohađamo;
2. promicanje, uz potporu komplementarnih institucija, aktivnosti kojima će se širiti informacije:
 - o **Europi** (zemljopisno, povijesno, kulturno, ekonomski, itd.);
 - o **Europskim institucijama** (struktura, funkcije, ciljevi itd.);
 - o članicama EU i Vijeća Europe (politika, socijalni i kulturni život itd.);
 - o europskom kulturnom i prirodnom nasljeđu;
 - o aktualnim temama i problemima **moderne Europe**;
 - o ciljevima **europskih integracija**;
3. promicanje, uz potporu komplementarnih institucija, aktivnosti koje će:
 - pridonijeti **razumijevanju pluralizma** – sličnosti i razlike;
 - pridonijeti razumijevanju i toleranciji;
 - promicati shvaćanja europske međunarodne zavisnosti i potrebe za **suradnjom**;
 - pomoći mladima pri stvaranju osjećaja **odgovornosti** kao europskih državljana, posebice kad su u pitanju mir, **Ijudska prava**, očuvanje okoliša i prirodnih nasljeđa.

Uloga europskih klubova u procesu europske integracije

Europska integracija je naša budućnost koja nam omogućava da nadvladamo strogo poistovjećivanje građana s civilnim društвom, zajednicom, narodom i državom. U ujedinjenoj Evropi biti ћemo istodobno građani vlastite općine, regije, države kao i državlјani Unije.

Upravo europski klubovi djelovanjem na učenike i učitelje, neposredno djeluju i na roditelje, općenito građane i institucije lokalnih vlasti. Razvija se i jača europska dimenzija, potreba za interkulturnim obrazovanjem i suradnjom zasnovana na težnji za ujedinjenom, slobodnom i demokratskom Europom.

U kontekstu svakodnevne rasprave o ulasku Hrvatske u Europsku uniju i europskim integracijama, ljudima moramo približiti novu

buduću Evropu i svoju ulogu u njoj, informirati ih kako bi razumjeli da će njezino širenje donijeti korist u smislu zapošljavanja, društvenog razvitka i gospodarskog rasta, ambijentalnu ravnotežu i sigurnost. Sigurnost se ne postiže izolacijom već decentralizacijom vlasti, jačanjem demokracije te sve širom i jačom suradnjom među europskim državama.

Samo informirani, pripremljeni i dobro obučeni ljudi mogu znati koje prednosti i mogućnosti budući građanin Europske unije može imati. Stoga su europski klubovi mesta na kojima pripremamo i odgajamo novi naraštaj građana sposobnih djelovati, kako na nacionalnoj, tako i na široj, europskoj razini.

Polazeći od svog iskustva mogu reći da europski klubovi putem međunarodnih projekta doprinose:

- razvoju demokracije u školskom okružju
- većoj kvaliteti obrazovanja i odgoja budećeg građanina Europe
- stjecanju znanja o učinkovitim oblicima međunarodne suradnje među školama
- obogaćivanju obrazovnog i odgojnog procesa primjenom neformalnih i spontanih oblika učenja
- promjeni stavova mladih generacija

*PhDr Nataša Ondrušková
Slovak Secretariat Europe at school, Centre for European Clubs
State Pedagogical Institute, Bratislava
Faculty of Education, Comenius University Bratislava*

Novi priručnici

Robert Stradling, *Teaching 20th-century European history*, Council of Europe, 2001.

U sklopu projekta «Učenje i nastava o povijesti Europe u 20. stoljeću» («Learning and teaching about the history of Europe in the 20th century») Vijeće Europe nastao je niz knjiga posvećenih pojedinim problemima nastave povijesti u školama...

U tome se nizu nalazi i knjiga Roberta Stradlinga *Nastava europske povijesti 20. stoljeća* («Teaching 20th-century European history»). To je inovativni priručnik za sve osobe uključene na bilo koji način u nastavu povijesti, odnosno za nastavnike, osobe odgovorne za usavršavanje nastavnika i pripremu nastavnih planova i programa, kao i za sve koje ta tema zanima.

Autor se u knjizi bavi određenim temama kao što su, primjerice, Holokaust, raspad Sovjetskog Saveza, valovi europskih migracija u 20. stoljeću, irsko pitanje i mnogo drugih, pružajući prijedloge za obradu pojedinih tema u razredu. Osim toga, u knjizi možemo pročitati o učenju o osjetljivim temama, «čitanju» vizualnih i audio-vizualnih izvora, analizi «povijesti» na televiziji, Internetu i pristupu modernim tehnologijama, primjeni oralne povijesti i slično. Uvođenje modernih pristupa poučavanju povijesti u razredu

autor smatra vrlo važnim za unapređenje nastave. Istovremeno ističe nužnost kritickog pristupa novim vrstama povijesnih izvora i obrađuje načine kako tretirati pojedine izvore povijesnoga znanja prilikom njihove analize s učenicima.

Naglasak u knjizi postavljen je više na pitanje «kako» poučavati povijest, a ne toliko na pitanje «što» odnosno «o čemu» bi se trebalo predavati. Na taj način knjiga treba biti poticaj nastavnicima za proširivanje horizonta njihove nastave do europskih i svjetskih dimenzija. Smatra se naime da se teme iz svjetske i europske povijesti ne bi smjele upotrebljavati samo kao ilustracija ili dopuna sadržaja iz nacionalne povijesti, već da je pravo razumijevanje događaja, procesa i pojva nemoguće bez primjene pristupa baziranog na europskoj i svjetskoj dimenziji.

Stradlingova knjiga može biti vrlo zanimljiva i korisna literatura za sve koji uviđaju potrebu promjene pristupa nastavi povijesti, kako u Hrvatskoj tako i u drugim jugoistočno-europskim zemljama koje se upravo sada suočavaju s tim problemom. Pruža čitateljima cijelu lepezu inovativnih ideja, korisnih savjeta i nužnih informacija za rad s učenicima u pravcu moderne nastave povijesti koja je nesumnjivo važan element u odgoju i obrazovanju mladih naraštaja za bolju budućnost.

Magdalena Najbar-Agičić

Kako osnovati europski klub

OSNIVANJE i registracija EUROPSKOG KLUBA

Ukoliko ne znate gdje započeti i što prvo učiniti, dajemo vam pregled uobičajenih koraka koje treba poduzeti pri osnivanju ovakvog kluba:

1. Učitelj/ učitelji, zainteresirani za osnivanje europskog kluba, zajedno sa skupinom zainteresiranih učenika čine **utemeljitelje kluba**. Zajedno određujete način djelovanja i plan aktivnosti za predloženi klub.
2. Preliminarni **nacrt rada** tada proslijedite na uvid ravnatelju ili školskom odboru, ovisno o proceduri svake pojedine škole. O nacrtu također raspravite i pred nastavničkim vijećem uz prisutnost članova osnivača (i učitelja i učenika) te ga nakon toga

osnivača (i učitelja i učenika) te ga nakon toga uboličite i pripremite za konačno odobrenje.

3. Konačni nacrt (zajedno s informacijama o adresi škole, imenom kontakt osobe, kao i ostalim relevantnim informacijama) pošaljite **Europskom domu Slavonski Brod** koji koordinira radom europskih klubova na području Republike Hrvatske preporukom Međunarodnog koordinacijskog centra

Nacionalna mreža europskih klubova

OMOGUĆUJE

- uvođenje europske dimenzije obrazovanja u hrvatski školski sustav
- uspostavljanje nacionalne suradnje na polju europskog obrazovanja
- uspostavljanje suradnje sa školama iz drugih europskih zemalja
- uspostavljanje suradnje na polju školstva s Vijećem Europe i Europskom unijom.
- u osnivanju novih europskih klubova u odgojnoobrazovnim ustanovama na cijelom

POMAŽE

- teritoriju RH
- u posredovanju pri suradnji s međunarodnom mrežom europskih klubova i s drugim nacionalnim i međunarodnim pokretima i organizacijama sa sličnim ciljevima
- u promicanju osnivanja malih informativnih centara o europskim organizacijama i institucijama u školama
- u promoviranju i popularizaciji ideje o zajedničkoj Evropi

Regionalni centar za europske klubove

- Koordinira aktivnosti vladinih i nevladinih organizacija u zemljama koje su uključene u proeuropsko obrazovanje kako bi ujedinili zajedničke napore
- Osigurava tehničku i finansijsku pomoć školama, a time stvorili uvjete za stvaran napredak u ostvarivanju europske dimenzije u obrazovanju
- Koordinira aktivnosti na nacionalnoj/regionalnoj razini i pomože u međunarodnim kontaktima.
- Promovira osnivanje novih europskih klubova na cijelom teritoriju RH i regiji
- Pomaže osnivačima europskih klubova u školama i školskim ustanovama u HR i regiji
- Posreduje pri suradnji s međunarodnim mrežama europskih klubova i s drugim nacionalnim i međunarodnim pokretima i organizacijama sa sličnim ciljevima.
- Promiče osnivanja malih informativnih centara o europskim organizacijama i institucijama u školama
- Promovira i popularizira ideju o zajedničkoj Evropi

Prvi koraci...

Na prvom sastanku potrebno je utvrditi plan rada kluba imajući u vidu dob učenika, izabrati **moto** i **logotip** (prilika za organizaciju natjecanja među učenicima škole), imenovati **upravu kluba** te izvršiti podjelu organizacijskih dužnosti među učenicima i učiteljima (predsjednik, blagajnik, tajnik, članovi odbora, stegovni sud, administrator ...).

- Za dužnosti mogu biti zaduženi i učenici i učitelji. Učitelji moraju uvijek biti spremni pružiti potporu i davati smjernice.
- Pripremite pravila i **statut kluba** koji trebaju

“Na prvom sastanku potrebno je utvrditi plan rada kluba imajući u vidu dob učenika...”

odobriti svi članovi. Zajednički dogovorite trebate li plaćati članarinu te u kojem iznosu.

- Provjerite kada je slijedeći roditeljski sastanak, razredno ili učiteljsko vijeće te svoj nacrt djelovanja i planirane aktivnosti službeno predstavite roditeljima i ostalim članovima nastavničkog kolektiva.

- U samom početku rada potrebno je informirati školu, zajednicu i javnost o novonastalom klubu. S članovima započnite **informativnu kampanju** o klubu (pisanjem članaka i obavijesti u školskim novinama i oglašnim mjestima, izradom i distribucijom letaka i plakata, održavanjem informativnih sastanaka, kreiranjem radijskih emisija za školski, gradski i lokalni radio).
- Nekolicinu učenika zadužite za administrativne poslove; kreiranje **pristupnica**, upisivanje članova, kontaktiranje e-mailom itd.

Započnite s radom

Početne aktivnosti neka budu **obrazovnog karaktera**.

U tome će vam uvelike pomoći projekt Ministarstva za vanjske poslove i europske integracije '**Europa u Hrvatskoj**' usmjeren informiranju i edukaciji javnosti i promicanju europskih integracija na regionalnoj i lokalnoj razini.

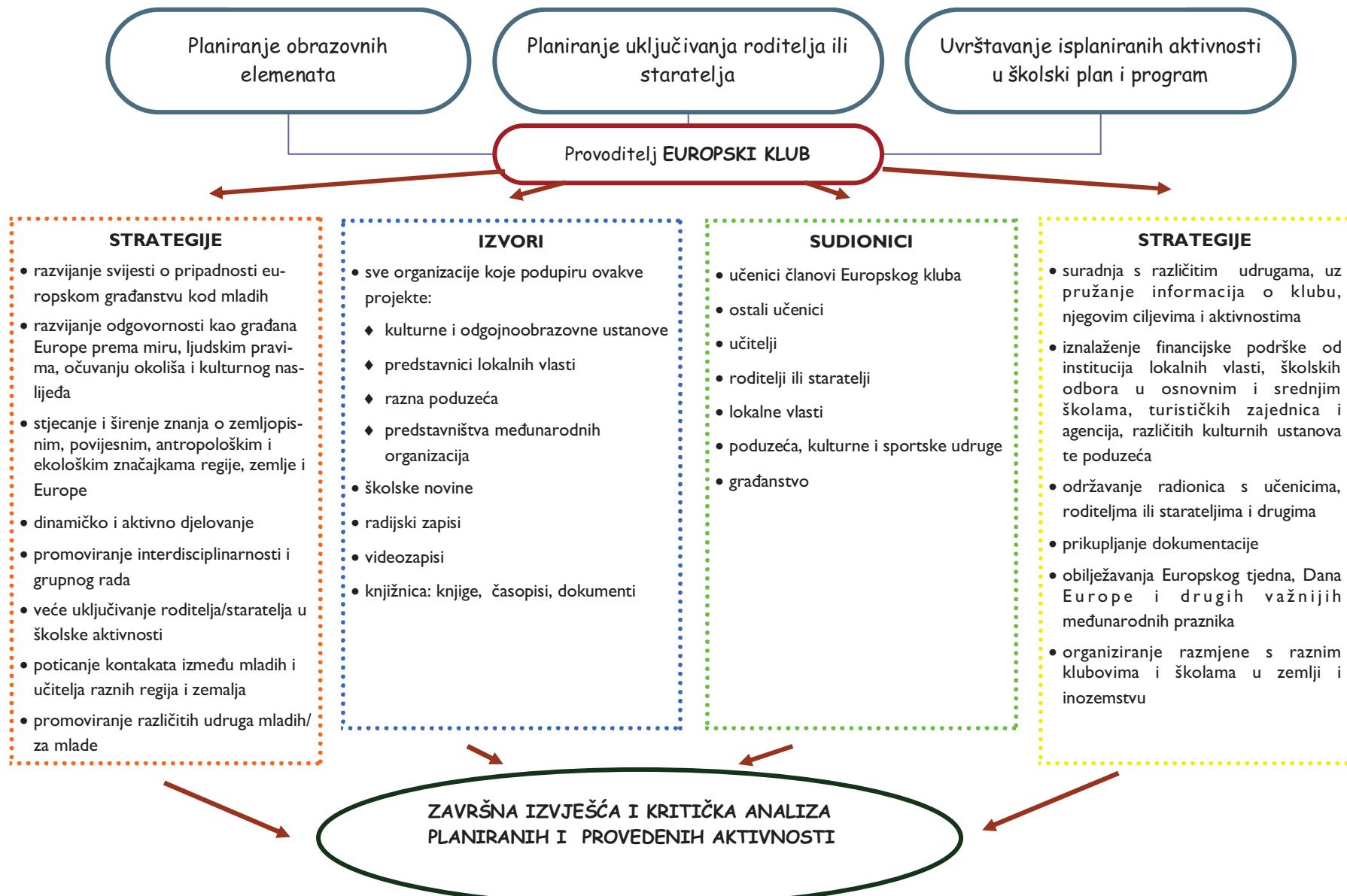
Za više informacija posjetite službenu stranicu:
<http://www.europauhrtaskoj.mei.hr>.

Pripremite predavanja, interaktivne rasprave, radionice, prezentacije i izlaganja kako bi učenici stekli **temeljno znanje** koje će kasnije nadograđivati kroz složenije projekte na školskoj, državnoj, a potom i na međunarodnoj razini.

Na voditelju je da **izabere i prilagodi** vrstu i složenost **aktivnosti** skupini s kojom će raditi.

Prijedlozi za aktivnosti europskog kluba

Tko može sudjelovati

Nekoliko općih primjedaba

Nijedno dijete nije premlado da bi učilo o Europi
Danas se djeca već od najranije dobi susreću s europskom
realnošću u svakodnevnom životu.

Učenje o Europi treba postupno uvoditi, ali s njim treba
započeti što je ranije moguće.. Učenik treba biti podučavan
konstantno na svim razinama tijekom svojeg školovanja.

U predškolskoj dobi

S proeuropskim odgojem i obrazovanjem trebalo bi započeti još u vrtiću - usredotočiti se na najmlađe koji su otvoreniji novim idejama i lakše ih prihvajuju. Što ranije počnemo primjenjivati takvo obrazovanje i odgoj, mogu se očekivati efikasniji i uspješniji rezultati. Tijekom predškolskog odgoja i obrazovanja, u vrtiću, putem prvih lingvističkih iskustava, slikovnica, pjesama i igara dijete može stjecati osnovne informacije o različitim narodima, kulturama, vjerskim uvjerenjima i na takav način usvajati osnovne vrijednosti kao što su poštivanje različitosti, solidarnost i suradnja.

U srednjim školama

Aktivnosti europskih klubova razlikuju se od onih u osnovnim školama po svojoj organizaciji, preciznijim ciljevima i načinu djelovanja.

Dok programe europskih klubova u osnovnim školama provode uglavnom učitelji, u srednjim školama **prava i obveze su podijeljeni**, a učenici obično preuzimaju dužnost upravljanja. Za pretpostavku je da srednjoškolska populacija ima određena **predznanja** i veći stupanj zainteresiranosti za politička i gospodarska zbivanja u vlastitoj zemlji pa tako i za europske integracijske procese. U skladu s tim ciljevi europskog kluba za ovu dobu skupinu preciznije su određeni:

- razvijanje **suradnje** među mladima iz cijele Europe;
- upoznavanje mladih s idejom **europске integracije**, a koja binto ne umanjuje nacionalnu svijest i vlastiti nacionalni identitet;
- pružanje mogućnosti mladima da budu **aktivni članovi** društva povjeravajući im upravljačke, administrativne i organizacijske zadatke;
- promoviranje **europске dimenzije** obrazovanja kroz različite školske predmete.

Proeuropski odgoj i obrazovanje ne treba biti dizajniran samo za mlade ljudi od 13 do 19 godina što se u većini međunarodnih programa i aktivnosti radi.

Europski klubovi mogu se osnivati pri **osnovnim i srednjim školama**, ali s osnovim aktivnostima trebali bi započeti još u **predškolskoj dobi**. Bitno je naglasiti da prilikom njegova organiziranja imate na umu koliko učenika je voljno surađivati, kojeg su uzrasta te koja predznanja o europskim integracijskim procesima i postojećim europskim institucijama posjeduju.

Ako je broj članova velik, podijelite ih na **tematske skupine** te svakoj dodijelite voditelja (to može biti učitelj ili jedan od aktivnijih članova ukoliko je broj zainteresiranih učitelja nedovoljan).

Naravno, sve ovisiti o prostoru za rad kojega imate na raspolaganju. Prilagodite **organizacijsku strukturu** i aktivnosti okolnostima u kojima djelujete.

U osnovnim školama

Aktivnosti europskih klubova mogu biti organizirane kao sastavni dio nastave ili kao izvannastavne aktivnosti.

Učenike osnovnih škola prvo se mora podučavati o **vlastitoj zemlji**, zatim o drugim zemljama i Europi, o glavnim međunarodnim organizacijama, određenim idejama (potrebi zaštite okoliša i kulturne baštine) i vrijednostima (solidarnost, poštivanje drugoga, tolerancija...), a uz pomoć različitih matoda.

Za usvajanje ovih znanja kod mlađih učenika vrlo važnu ulogu imaju **različite igre**. Prilagodite aktivnosti razini znanja članova te napredujte prema složenijim zadacima u skladu s njihovim napretkom.

Opći ciljevi	Aktivnost	Organizacija I funkcioniranje
I. dobna skupina (predškolski uzrast)		
<ul style="list-style-type: none"> • upoznavanje Europe • upoznavanje šire regije, počevši s vlastitom zemljom • približavanje načina života ljudi iz drugih europskih zemalja (običaji i tradicija) • uključivanje obitelji u projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • dizajniranje i izrada logotipa kluba • dogovor oko pravila rada • prikupljanje informacija (časopisi, razglednice, turističke brošure itd.) • izrada zastava • upoznavanje s pjesmama omiljenim kod drugih naroda • slušanje i pričanje priča • učenje pojedinih stranih riječi • posjećivanje znamenitosti zanimljivih dobroj skupini • izlaganje dječjih radova • postavljane izložbe o Europi 	<ul style="list-style-type: none"> • aktivnosti Europskog kluba uvrstiti u program redovnih aktivnosti skupine • rad u manjim skupinama • podrška roditelja • suradnja u proeuropskim aktivnostima koje organiziraju institucije u lokalnoj zajednici
2. dobna skupina (učenici od 1. - 4. razreda osnovne škole)		
<ul style="list-style-type: none"> • učiti se kako živjeti zajedno : • u školi • u lokalnoj zajednici • internacionalno • promoviranje univerzalne i humanističke vizije svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> • nastavne i izvannastavne aktivnosti nadahnute različitim situacijama : • informativnim razgovorima • televizijskim, radijskim ili novinskim vijestima • filmovima • natjecanje “ Europa u školi ”, „Moralne poruke u djelu I. B. Mažuranić“ • učenje stranih jezika • nacionalne i međunarodne razmjene 	<ul style="list-style-type: none"> • manje grupe ili razredi • cijela škola • uz podršku roditelja, lokalnih institucija, veleposlanstva • provedba kroz redovnu nastavu ili sate posebno za to određene • organiziranje i ugrađivanje radionica u nastavne planove i programe
3. dobna skupina (učenici od 5.- 8. razreda osnovne škole)		
<ul style="list-style-type: none"> • razvijanje svijesti o pripadnosti ne samo vlastitoj zemlji nego i Europi, ali na način da se ne utječe na nacionalni identitet • stvaranje i oblikovanje građana Europe i svijeta • razvijanje svijesti među djecom da je njihova sadašnjost i budućnost vezana za Europu • razvijanje proeuropskih stavova u školskoj populaciji • poticanje roditelja na sudjelovanje u paneuropskom projektu “europejska dimenzija u obrazovanju“ • poticanje lokalne zajednice na sudjelovanje u raznovrsnim projektima 	<ul style="list-style-type: none"> • crtanje i tumačenje razglednica • crtanje zastava • prikupljanje odgovora na pitanja koja sastavlja voditelj • prikazivanje filma • organiziranje kazališta lutaka, izrada lutaka i scenarija • čitanje knjiga i publikacija namijenjenih djeci • pjevanje pjesama i izvođenje plesova iz različitih zemalja • skupljanje poštanskih maraka, razglednica, modela automobila • osmišljavanje i organiziranje igara koje su napravili učenici (europejski monopol, slagalice...) 	<ul style="list-style-type: none"> • tri učitelja odgovorna za rad kluba • učenici su podijeljeni u tri skupine, svaku vodi jedan učitelj • učenici sami biraju aktivnosti koje ih najviše zanimaju • tjedni sastanci izvan školskog rasporeda na kojima se donose zajedničke odluke • statut kluba • sudjelovanje cijele školske zajednice, roditelja, kulturnih ustanova, predstavnika lokalnih vlasti, lokalnog radia i sredstva informiranja • odobravanje plana aktivnosti od strane školskog odbora

Opći ciljevi

Aktivnost

Organizacija i funkcioniranje

4. dobna skupina (učenici srednje škole)

<ul style="list-style-type: none">• razvijanje istinskog europskog duha među članovima kluba i ostalim učenicima• jačanje svijesti o pripadnosti Europi, o europskom pluralizmu - sličnostima i razlikama, o neophodnosti suradnje između europskih naroda• razvijanje međusobnog razumijevanja i tolerancije• promoviranje i podupiranje veza između škola i očuvanja okoliša• poučavanje o jedinstvu i raznolikosti europskog kulturnog i prirodnog naslijeđa• jačanje svijesti o solidarnosti među narodima• suočavanje s izazovima moderne Europe• proširivanje znanja o europskim zemljama• poticanje grupnog rada gdje su svi zaslužni za konačne rezultate• poticanje učeničke kreativnosti, intelektualne radozonalosti i sposobnosti rješavanja problema• korištenje slobodnog vremena u kulturne svrhe	<ul style="list-style-type: none">• glavna aktivnost je novinarstvo: publiciranje novina Europskog kluba, kreiranje zidnih novina s mogućnošću svakodnevног dodavanja novih informacija; edukacija za rad s medijima; intervjuiranje slučajnih prolaznika; praktični rad u mnogim područjima• organiziranje predavanja o medijskoj komunikaciji u Europi• organiziranje tematskih tečajeva i radionica• organiziranje informativnih tribina i uličnih performansa• sudjelovanje u obilježavanju Europskog tjedna i Dana Europe• posjećivanje i organiziranje kazališnih predstava• sudjelovanje u izradi povjesno-zemljopisnog vodiča regije koji će pokrивati široko područje interesa : povijest, običaje i tradiciju, legende, gastronomiju, trgovinu, poljoprivredu, infrastrukturu, floru i faunu itd.• izrada vodiča ostalih europskih regija koja uključuje istraživanje i razmjenu materijala• studijski posjeti• prikupljanje i obrada podataka i informacija• organiziranje informativnih tjedana o različitim europskim zemljama	<ul style="list-style-type: none">• učitelj odgovoran za rad kluba• učenici članovi kluba• ostali učenici i učitelji• ostali (različite jezične i kulturne ustanove, veleposlanstva, predstavnici zemlje koja je tema informativnog tjedna te druge obrazovne institucije)• uključivanje cijele škole• skupine učenika i reportera -izvjestitelja sa specifičnim zadacima• informatička skupina• ekološka skupina• foto-sekcija (za kreiranje zidnih novina)• radio amateri• međuškolska suradnja na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini• interaktivna suradnja škola, nevladinih udruga i lokalnih vlasti
---	--	--

Što dalje?

Nakon uvodnih aktivnosti spremni ste za organiziranje konkretnijih i složenijih zadataka:

- a. organizirajte tematske radionice, izložbe, prezentacije, debate itd.;
- b. pripremite 'filmsku večer' na kojoj ćete prikazivati filmove koji će promicati bolje razumijevanje EU, Vijeća Europe i raznih zemalja Europe;
- c. organizirajte izložbene informativne točke na temu Europe;
- d. obilježite 'Dan Europe', 'Europski dan jezika';
- e. organizirajte 'Europski tjedan' ili tjedan posvećen europskim državama ili državama članicama EU i/ili Vijeća Europe
- f. ukoliko postoji interes i finansijska mogućnost možete izdavati novinsko glasilo

- g. ili podlistak u školskim novinama; pribavite i distribuirajte informacije o aktivnostima koje pridonose uvođenju europske dimenzije u obrazovanje, kao što su 'Europa u školi' i 'Europski parlament';
- h. Organizirajte posjet europskim klubovima u Hrvatskoj i drugim zemljama. Dakako, ovdje smo naveli samo neke prijedloge za aktivnosti i projekte koje možete provoditi. Imajte na umu da su mladi ljudi pojedinci sa specifičnim talentima i vještinama te da će rad i uspješnost svakog kluba ovisiti ponajprije o njihovim idejama, kreativnosti i motiviranosti za rad.

Aktivnosti Europskog kluba Slavonski Brod

Datum	Tema	Aktivnosti/strategije	Ciljevi
Siječanj	Izdavanje novina na engleskom jeziku o aktivnostima europskih klubova u raznim zemljama Europe E-Youth, Pro/zor	Prikupljane informacija o europskim klubovima putem interneta i razmjenom, traženje zanimljivih informacija i aktivnosti , prijevod i obrada vijesti	Upoznavanje s djelovanjem drugih europskih klubova, načina života i razmišljanja mlađih u drugim europskim zemljama
Veljača	Mostovi Europe koordinator projekta Nacionalna asocijacija bugarskih klubova	Provodenje akcije, prikupljanje i razmjena informacija o značajnim,važnim i zanimljivim europskim mostovima	Povezivanje mlađih Europe, jačanje kreativnosti i istraživačkog rada među učenicima, povezivanje juga i sjevera, istoka i zapada
Ožujak	Europske rijeke - Rajna, Neva, Rhona, Dunav, Sava, Una...	Tiskanje brošure o europskim rijekama pod vodstvom Europskog kluba iz Bonna, Njemačke	Spoznавање и razumijevanje različitih oblika života stanovnika porječja
Travanj	Putovanje - posjet Glazbene škole Ivana Zajca i članova Europskog kluba europskim klubovima u gradovima Corato i Andria u Italiji	Izrada prezentacija vlastitog kraja, zemlje i običajima, održavanje koncerta	Upoznavanje drugih regija i običaja te prezentacija vlastitog kraja , stvaranje novih prijateljstava.
Svibanj 9. svibanj	Europski tjedan obilježavanje Dana Europe	Kroz različite aktivnosti - natjecanja na temu i europskih integracija, organizacija kviza znanja u školama, distribucija promotivnih materijala, postavljanje štanda s informativnim materijalima na gradskom trgu	Jačanje svijesti o pripadnosti Evropi , širenje znanja o drugim europskim zemljama i narodima
Lipanj	Prijateljstvo rađa prijateljstvo – Projekt se organizira u nekoliko europskih zemalja – koordinator projekta - Nizozemska	Pisanje literarnih sastava i pjesama, crtanje i slikanje, snimanje video materijala, razmjena između sudionika	Ostvarivanje iskrenih prijateljstava bez obzira na pripadnost narodu, rasu, vjeri
Srpanj/ kolovoz	Sudjelovanje na međunarodnim seminarima i kampovima – Labin, Aurich, Bocholt, Sofija...	Prezentacije različitih oblika rada, interaktivno sudjelovanje u pedagoškim radionicama; stvaranje prijateljstva	Upoznavanje drugih regija i običaja te prezentacija vlastitog kraja, nova prijateljstva
Rujan	Multikulturalizam u Evropi – međunarodni skup predstavnika europskih klubova	Seminar, prezentacije raznih oblika rada koji služe kao ogledni primjer rada u multikulturalnim sredinama	Upoznavanje drugih religija i običaja te prezentacija vlastitog kraja, nova prijateljstva.
Studeni	Kultura življjenja mlađih - projektom obuhvaćene 4 zemlje: Wales, Portugal, Mađarska i Hrvatska	Provodenje anketa i intervjua u 4 zemlje - postavljaju se ista pitanja i obrađuju se iste teme: glazba, sport	Jačanje svijesti da iako govorimo različitim jezicima i pripadnici smo različitih kultura, volimo i radimo mnogo istih stvari - više je sličnosti nego razlika
Prosinac	Radijski kviz o europskim institucijama	Sastavljanje upitnika i organiziranje kontakt emisija pri lokalnim radijskim postajama	Informiranje građana o strukturi i djelovanju europskih institucija i organizacija
Tijekom cijele godine	Parlament mlađih – koordinirana djelatnost sličnih institucija u Finskoj, Švedskoj, Norveškoj, Bugarskoj, Italiji i Hrvatskoj	Prezentacija u vlastitim i drugim sredinama, održavanje radionica i predavanja o izabranim temama	Povišenje razine sudjelovanja mlađih u lokalnoj zajednici, povišenje utjecaja mlađih na donositelje odluka

Neki od projekata Europskog kluba Slavonski Brod...

Lijepa lijepu donosi

Jedan od vrlo značajnih projekata Europskog doma, realiziran uz organizacijsku potporu **Međunarodnog koordinacijskog centra za europske klubove**, rječnik je hrvatskih poslovica «Lijepa lijepu donosi», autorice Božice Sedlić, čije su moralne i univerzalne vrijednosti prepoznate i izrečene na dvadeset europskih jezika.

Rječnik je tiskan 2001. godine u 3000 primjeraka uz finansijsku potporu Nacionalnog odbora za obilježavanje međunarodne godine europskih jezika, oformljenog pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Projekt se provodio na području cijele Europe i vrlo je značajan za promociju hrvatske jezične kulture. Na projektu je surađivalo više od sedamdesetak ljudi – učitelja, profesora, sveučilišnih profesora, predsjednika kulturnih institucija, voditelja i članova europskih kluba iz različitih europskih zemalja. Predgovor su napisali Josip Kekez, Vladimir Ivir i Josip Užarević, sveučilišni profesori Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a pogovor akademik Ivan Supek. Važno je napomenuti da će rječnik doživjeti i drugo izdanje; rječniku su pridodane danske poslovice, a Portugalcu i Ircu su zainteresirani za uvrštavanje smislenih ekvivalenta na svojim jezicima za hrvatske poslovice.

Rječnik je predstavljen i izvan Hrvatske; međunarodne prezentacije su održane u Strasbourg, Lisabonu, Lillehammeru, Bariju, Coratu, Beču, Pečuhu.

Na prezentaciji rječnika u talijanski gradovima Andriji i Coratu sudjelovali je zbor Osnovne glazbene škole „Ivan Zajc“ iz Slavonskog Brod. Zbor je pod ravnateljem profesorice Lene Konvalove održao i cjelovečernji koncert na gradskom trgu.

Cilj projektu "Lijepa lijepu donosi" /rječnik hrvatskih poslovica na dvadesetak europskih jezika/ djelovati je protiv moralnog relativizma i afirmirati stav u javnom, kako hrvatskom tako i europskom, mnjenju da u različitim civilizacijama postoje zajedničke, univerzalne vrijednosti. Rad na jezičnom blagu europskih naroda pokazao je da se u različitim društвima, bilo da su ona razvijena ili primitivna, svuda cijeni istina, hrabrosti, solidarnost, dobrota, a da laž, krađa, osveta i sebičnost bivaju osuđivani. Istina je da ljudi lažu, varaju, kradu i ubijaju oduvijek, ali je istina isto tako da one civilizacije koje na svoje vladajuće prijestole postave lažljivce, varalice i ubojice neminovno propadaju. Gdje god porok postaje mjerilom i pravilom ponašanja, nema zaloga niti nade za budućnost. Da bi svijet opstao, treba nanovo afirmirati, u moral i jezik svakog naroda.

Sreća, nesreća

Bog sreću dijeli. CRO

God sends good luck and God sends bad. ENG
Dievs mūs apveltī gan ar labo, gan ar jauno. LAT
Von Gott kommt Glück und Unglück. GER
Бог дал, Бог взел. BUL
Бог дал, бог взял. RU
На все воля божья. RU
Даст бог день, даст и пищу. RU
Ο θεός δίνει, ο Θεός παίρνει. GR
Dio dà Dio prende. IT
Non sempre la fortuna un luogo tiene. IT
La fortune est un sable mouvant. FR
Al erizo, feo y todo, Dios lo hizo. SP
O Del bax dela. ROM
Rojen je pod srečno zvezdo. SLO

Rojen je pod srečno zvezdo. SLO

Dievas davē, Dievas atēmē. LIT

Bolje je imati sreću nego pamet. CRO

Better be born lucky than wise. ENG

Labāk piedzimt laimīgam nekā gudram. LAT

Glück geht über Geschick.

Mai bine un dram de noroc decat un car de minte.

ROUM

По-добре късметлия, отколкото паметлия. BUL

Не родись красивым, а родись счастливым. RU

Дуракам везет. RU

Είναι Σαββατογεννημένος. GR

Vale più la fortuna che il sapere IT

Val piú un'occhia di sorte che cento libbre di sapere. IT

Mieux vaut une once de fortune, qu'un livre de sagesse.

Mieux vaut une once de fortune, qu'un livre de sagesse.

FR

Fortuna te dé Dios que el saber poco te basta. SP

Lepszy fuit szczęścia niż centar rozumu. PO

Polače si te avelut bax, nego godži. ROM

Zdrava pamet - velika sreča. SLO

Geriau gimti laimingam nei išmainingam. LIT

Egy marék szerencse többet ér egy zsák észnél. HU

Hitar je previše, sreću preskače. CRO

Mirth without measure is madness. ENG

Visu ar mēru. LAT

Голям хитрец късмета си прехитря. BUL

SVI LJUDI SVE ZNAJU

Među sitnim književnim oblicima – poslovice idu u red najsitnijih, ali istodobno i najfilozofskijih. Kratkoća, koja se često pretapa s funkcionalnom (mudrom, osviještenom) šutnjom, bitan je dio njihova programa. Tako Rusi, na primjer, u svojim poslovicama vele da je kratkoća «sestra talenta», Englezi – da je to «duša razbora», a Hrvati drže da «riječi treba mjeriti, a ne brojiti». Dakle, pučka mudrost u vlastitoj samoprezentaciji ne samo da preferira, nego, štoviše, zahtijeva verbalnu konciznost, gotovo formulacijsku, kojom se ocjenjuju ili rješavaju problemi života, iskustva, svijeta.

Indikativan je odnos poslovica prema jeziku, tj. prema onomu mediju u kojem se one same oblikuju. Naime, mnoge poslovice najrazličitijih naroda (i jezika) posvećene su načinu na koji se valja služiti jezikom. Pritom se pod «jezikom» dvoznačno (višezačno,igrivo) razumije i tjelesni organ i komunikacijsko oruđe («U jeziku nema kosti, a bode gore nego osti»; «Jezik žulja nema»). Istinska se mudrost ne očituje toliko u pravodobnu govorenju koliko u pravodobnoj šutnji: «Govor je srebro, a šutnja – zlato»; «Tko mudro muči, lijepo govori»; «Umij reći, umij i prešutjeti».

Odnos poslovica prema jeziku može nam pomoći da shvatimo bitnu, načelnu, ambivalentnost s pomoću koje pučka mudrost zahvaća životne pojave. Višezačnosti, proturječnosti i mnogo aspektualnosti životnih pojava odgovara višezačnost i «proturječnost» poslovica koje se odnose, tobože, na jednu te istu stvar. Tako «lijepa riječ i gvozdena vrata otvara», ali - istodobno – «lijepi riječi kupusa ne maste»; a da i ne govorimo o tome kako je «gora rana od jezika nego od mača». Na osnovi takvih zapažanja pučka filozofija sasvim ispravno zaključuje: «Riči liče, ali i ubijaju»; «U jeziku je i med i jed». Na isti način Bog može biti posve blizu («Bog je dao kravicu, dat će i travicu»), ali i posve daleko («Do Boga visoko, do cara daleko»). Istina je «vrednija od zlata» i «suda se ne boji», ali ipak: «istinu reci, pa gledaj te uteci», jer «istina oči bode».

Pokazuje se da je ljudski život nerazmrsiv koloplet sreće i nesreće, ljubavi i mržnje, pravde i nepravde, umnosti i gluposti. Životna je mudrost sadržana u tome da se u svakoj prigodi odbere odgovarajuća (prava) formula ili recept, tj. poslovica. Međutim, cjelina pučke filozofije, sadržana u ukupnosti poslovica nekoga naroda, jasno svjedoči da jednoznačne, neproturječne formule za rješenje životnih situacija jednostavno nema niti je može biti. Apsolut, shvaćen kao cjelina svega zbiljskoga i mogućega, prije pretpostavlja nego što isključuje proturječnosti i razlike. Samo kroz svoje proturječnosti Apsolut može biti «potpun».

Vremenska i prostorna univerzalnost poslovica, tj. postojanje ekvivalenta u najrazličitijim jezicima i kulturama, svjedoči o zajedničkim životnim - materijalnim i duhovnim - okvirima ljudske vrste.

Što se tiče povjesne dubine, nije teško vidjeti koliko udjela u poslovicama suvremenih zapadnoeuroropskih naroda imaju npr. Biblija te starogrčka i starorimska kultura, književnost i filozofija. S druge pak strane, geografski i povjesno udaljene kulture zasnovane se na sličnim ili istim općeljudskim sustavima vrijednosti. Tu su uvijek u pitanju pojedinac i društvo, vlast i zakon, država i crkva, rodbina i prijatelji, rat, bolest i smrt, darivanje i ljubav, običaji i moral, novac, bogatstvo i siromaštvo...

Poznati ruski leksikograf i etnolog Vladimir Dalj svoju je zbirku ruskih poslovica razvrstao u oko 150 «značenjskih polja». To znači da mreža poslovica prilično detaljno «prekriva» najvažnija područja života. S obzirom, dakle, da različiti jezici i različite kulture rješavaju iste okvirne duhovne i praktičnoživotne probleme – nije teško vidjeti da poslovice mogu poslužiti kao svojevrsni komunikacijski mostovi među jezicima i narodima. Pritom, dakako, ono univerzalno i zajedničko postiže u njima svoj lokalni kolorit, osebujnu materijalizaciju: pojedini jezici, narodi ili kulturne sredine ne reduciraju, nego obogaćuju, dinamiziraju i oživotvoruju univerzalije unutar kojih se kreću.

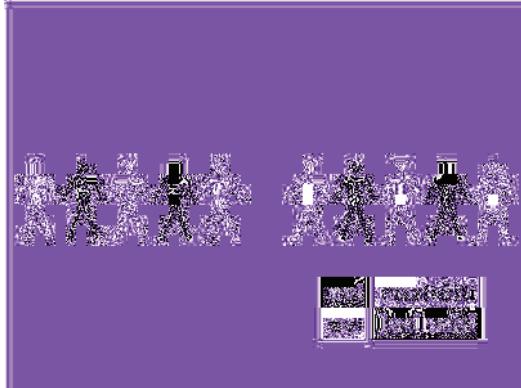
Poslovica «Svi ljudi sve znaju» ne znači da svaki čovjek zna sve, nego da svaki čovjek može, ako se ushtjedne povezati sa svima ostalima, saznati sve što se može i što treba znati.

Josip Užarević,
Zagreb, 29. 10. 2001.

Izdavačka djelatnost Europskog kluba Slavonski Brod

Prvi prevodilački projekt je knjiga **All Different – All Equal** / Mark Taylor, Pat Brender, Carmen Garens, Rui Gomes, Juan de Vincent Abada, Youth Directorate, Council of Europe, Strasbourg, 1995./. Zanimljivo je da

E - youth, glasilo za mlade na engleskom jeziku

Europski dom u Slavonskom Brodu, uz potporu Koordinacijskog centra Misije OSCE-a u Sisku i Olof Palmea i Švedske, pokrenuo je 2002. godine časopis E-youth na engleskom jeziku. Članovi redakcije i urednici su članovi Europskog kluba, zastupnici Parlamenta mladih grada Slavonskoga Broda i polaznici Škole demokracije. Prvi broj tiskan je u 5000 primjeraka i distribuiran u cijeloj Europi. Napravljen je i u PDF obliku tako da je distribuiran i elektronskim putem. Sadrži priloge iz dvadeset i četiri zemlje o sudjelovanju mladih u njihovim lokalnim zajednicama (iz Austrije, Njemačke, Finske, susjedne Bosne i Hercegovine, Rumunjske, Ukrajine, Portugala, Engleske, Gruzije itd.) Predstavljeni su oni gradovi, škole, nevladine udruge koji najbolje rade s mlađim ljudima. Iz Hrvatske su predstavljene četiri škole (Tehnička škola Slavonski Brod, Gimnazija Varaždin, Gimnazija Metković, Srednja škola Matije Blažine iz Labina).

Kada su u pitanju gradovi, svakako bi trebalo izdvojiti

su prvi prijevod knjige napravili mlađi Brođani, mahom svih mlađi od osamnaest godina: Igor Novak, Franjo Brajko, Mato Matanović, Anto Garić, Magdalena Peh, Dubravka Čosić, Sanja Zubak, Dragica Radičević, Kristina Keser, Jelena Petković i Ana Pećikozić. Njihov rad je autoriziran, njihova imena navedena kao suprevoditeljska. Knjiga je tiskana u siječnju 2000. u prvih tisuća primjeraka uz finansijsku pomoć Koordinacijskog centra Sisak Misije OSSE za Republiku Hrvatsku. Knjiga je doživjela veliki uspjeh /promovirana je u većini većih hrvatskih gradova/, tako da je novih četiri tisuće primjeraka tiskano 2001. uz pomoć Ministarstva za europske integracije. Većina primjerka knjige distribuirana je po mnogim osnovnim i srednjim školama u cijeloj Hrvatskoj i izvan nje.

Priručnik Domino /Vijeće Europe, Strasbourg, 1999./, Slavonski Brod, 2002.

Helsinki koji u odjelu za mlade pri gradskim službama ima čak 250 zaposlenih ljudi u punom radnom vremenu.

Predstavljena je i europska kuća iz Auricha kamo svake godine bar desetak članova Europskog doma odlazi na ekološke seminare, koji predstavljajući kako Hrvatsku tako i svoju županiju, svoj grad, sudjelujući u informatičkim, novinarskim, dramskim, ekološkim, grafit radionicama, izrađuju filmove, novine, kazališne predstave i razne vrste računalnih prezentacija u Power Pointu.

Predstavljeni su i naporci irskih volontera u svladavanju nasilnog ponašanja mladih u Belfastu i njihov rad, pretežito s muškom populacijom.

Velik dio prostora posvećen je i našim prijateljskim gradovima iz Norveške, gradovima Sandensu i Strandu,

Priručnik Global Kids in Croatia (New York, 2000), Slavonski Brod, 2002.

Kompas – priručnik Vijeća Europe o odgoju i obrazovanju mladih za ljudska prava (Council of Europe, Strasbourg, May 2002). Hrvatsko izdanje Kompara je prvi cijeloviti prijevod priručnika u Europi u kojem je sudjelovalo nekoliko članova Parlamenta mladih grada Sl. Broda i škole demokracije.

Glasilo E Youth, časopis za mlade na engleskom jeziku. Prvi broj tiskan je 5000 primjeraka i distribuiran u cijeloj Europi. Časopis je izrađen u PDF obliku tako da se njegova distribucija vrši i elektronskim putem.

Prvo izdanje brošure «Europski klubovi» tiskano je u 3000 primjeraka u proljeće 2002. Brošura je distribuirana u većini osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske.

27. veljače 2002. održali smo prezentaciju časopisa E-youth u Gradskoj knjižnici grada Slavonskog Broda. Časopis predstavljali osim članova redakcije i Mirella Rašić, predstavnica Ureda Europske komisije iz Zagreba, Boris Hajšo, glasnogovornik Ministarstva za europske integracije i Željko Landeka, pomoćnik župana i predsjednik županijskog Savjeta za europske integracije. Časopis je predstavljen i međunarodnoj javnosti u svibnju 2002. u Dubrovniku

uključenim u Svjetsku mrežu zdravih gradova te projektima demokratizacije i sudjelovanja mladih u procesu odlučivanja. Ilustracije za časopis su prispjele iz daleke Floride; od braće Nevena i Danijela Mrgana, Brođana koji trenutno studiraju u Floridi.

Što se htjelo s E-youthom?

Donoseći informacije iz raznih dijelova Europe, a posebice iz jugoistočne Europe, urednici su željeli upoznati mlade ljudе s uvjetima života, rada i školovanja

mladih iz drugih europskih zemalja i s pozitivnim iskustvima i načinima njihovog uključivanja u poslove zajednice. Razmjena međunarodnih iskustava omogućava lakšu pripremu za život u multikulturalnom društvu. Predstavljeni su gradovi, društva, institucije, škole iz većine europskih zemalja koje dobro procjenjuju potrebe mladih i zato primjerenije raspodjeljuju resurse namijenjene zadovoljenju potreba mladih; one koji u suradnji s mlađima realiziraju zajednička viđenja i težnje, a da se pri tome prema njima odnose podjednako, bez obzira na njihov rasni, nacionalni, vjerski, socijalni i kulturni status.

Poštarska bajka

Sjećate li se Karel Čapeka i njegove Poštarske bajke? Dobri poštari Kolbaba je jedne noći u poštanskom uredu otkrio kako maleni tintilinići razvrstavaju pisma na koja su njihovi pošiljatelji zaboravili napisati točnu adresu. Osobno je naišao na neadresirano pismo u kojem smeteni vozač Francok Svoboda izjavljuje ljubav i prosi ruku gospodice Marice.

Predosjetio je kakva bi to mogla biti tragedija ako pismo ostane neučeno, pa je odlučio pod svaku cijenu pronaći tužnu Maricu Novakovu. Njegovo traganje trajalo je godinu i jedan dan.

Upoznao je mnogo toga: video je sela i gradove, polja i sume, izlazak i zalazak sunca, povratak ševa i dolazak proljeća, sjetvu i žetu, vrganje u šumi i šljive koje dozrijevaju, u Zatecu je video hmelj, a u Melniku vinograde, u Trebonju šarane, a u Pardubicama medenjake. Budući da je traženje potrajalo već godinu i jedan dan, sjeo je sav potišten kraj ceste i pomislio: »Sve je uzalud, vjerojatno nikada neću pronaći gospodicu Maricu".

I dok je tako sjedio i tugovao sam nad sobom i nad nesretnom Maricom, cestom je nadolazio neki automobil. Vozio je polako, oko šest kilometara na sat, pa je gospodin Kolbaba pomislio: »E, to mora da je neka krntija kada se tako vuče.« Ali kad se auto približio, video je da je to, kakvog li čuda, lijepi osmocilindarski bugatti; za njegovim upravljačem tužan, u crno odjeven vozač, a otraga tužan, u crno odjeven gospodin.

Kad je taj tužni gospodin ugledao kraj ceste turobnoga gospodina Kolbabu, naredio je vozaču da se zaustavi i rekao: - Dodite, poštaru, povest ču vas djelić puta.

Gospodin Kolbaba bio je sretan jer su ga boljele noge od dugog hodanja; sjeo je do tužnoga crnog gospodina, i automobil je

polako i tužno krenuo.
Kada su prevalili otprilike tri kilometra, prozborio je gospodin Kolbaba:
- Nemojte mi zamjeriti, gospodine, vi valjda idete na pogreb, zar ne?
- Ne idemo - rekao je tužni gospodin šupljim glasom. - Zašto mislite da idemo na pogreb?
- Pa - rekao je gospodin Kolbaba - gospodine, jer ste vi tako tužni.
- Ja sam tužan - rekao je gospodin mrtvačkim glasom - zato sto moj auto tako polako i tužno vozi.
- Pa, da, rekao je gospodin Kolbaba. - Zašto ovaj lijepi bugatti tako polako i tužno vozi?

- Zato što ga vozi tužan vozač, rekao je crni gospodin turobno.
- Aha - uzviknuo je gospodin Kolbaba. - Oprostite, gospodine, a zašto je zapravo taj gospodin vozač tužan?
- Zato sto nije dobio odgovor na pismo koje je poslao prije godinu i jedan dan - odgovorio je crni gospodin. - Znate, on je pisao svojoj najdražoj, ona mu nije odgovorila, pa sad misli da ga vise ne voli.

- Oho! - uzviknuo je gospodin Kolbaba veselo - Stari moj, znaci vi ste onaj smušeni, onaj glušan, ona budala, onaj zbnjola, onaj redikul, onaj čaknuti, onaj udaren, ona truba, onaj nespretnjaković, onaj magarac, onaj tuhan, onaj šašavac, onaj zvekan, onaj lupljeni, onaj osel, onaj bedak, onaj majmun, ona bundeva, ona naivčina, onaj mulac, onaj bivol, onaj munjeni, onaj klipan, onaj telac, onaj tikvan, onaj Toro, ona tuka, onaj zafirkant koji nam je u poštanski sandučić ubacio pismo bez adrese i poštanske marke? A joj, bas mi je draga da imam čast upoznati vas! Kako vam je gospodica Marica mogla odgovoriti kad uopće nije dobila vaše pismo?

Internet
Moj did je, baj lvša ga zovu,
Golubar pravi, škobelje lovi i bere zovu.
Al' susjedi moji jedino ga znadu
Što poštari je bio najstariji u gradu.
Bicikla ni im'o, pješke se smuco,
Čukce naganj'o, na pendzere kuć'o.
Raznosio pisma u odjelu mu plavom
Baš svakog u gradu did je poznav'o.

Informacija danas sims'o je života,
Za nas mlade najveća ljepota.
I meni se evo u gradu na Savi
Paskal i kobalt vrte po glavi.
To ništa ne smeta mom did lvši,
No sve češće sanja on na kši
Da katkad daleki prijatelj stari
Pisanom čestičkom njemu se javi.

Moj did je lvša, tabanom uglavnom,
Sirio glase o Kolbabi slavnom.
I jedan i drugi u modernom svijetu
Utabali put su Internetu.

SVA

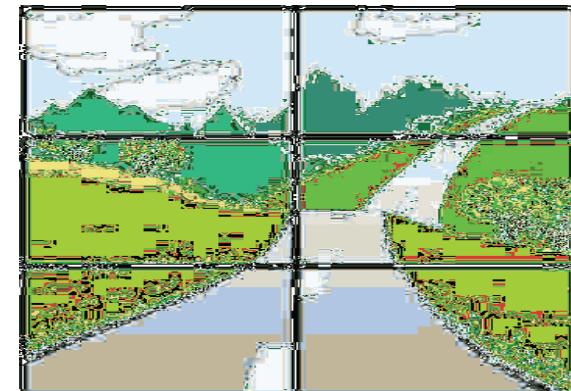
upoznati vas! Kako vam je gospodica Marica mogla odgovoriti kad uopće nije dobila vaše pismo?
I tako je Kolbaba uspio povezati Franceka i Maricu. Koje li sreće za zaljubljeni par.
Već dugo poštari nam donose uplatnice, račune, kazne, ovrhe, presude – popunjene strojopisom, a rijetko kada pisma i razglednice pisane vlastoručno rukom pošiljatelja. Odnedavna poštari su, zbog posvemašnje krize, i očitavači plinskih i strujnih brojila. Bude li išlo nagore, a po svemu sudeći hoće, uskoro ce nam oni nuditi i druge izravne usluge – dostava iz trgovine u kuću, prijenos iz kuće u kuću, iz supe u podrum i obratno, sitni posrednički poslići u preprodaji, trampi itd. No, sve je još dobro dok nam

PRO/ZOR

Članovi Europskog kluba iz Slavonskog Broda imaju namjeru objavljivati elektronički časopis Pro/zor koji će izlaziti četiri puta godišnje. Namijenjen je svima, ponajviše mladima. Zabavan, poučan i, vele, jeftin. Što žele s časopisom postići? Okupiti mlade, povezati se i savjetovati međusobno, zabaviti i izmenjivati iskustva, razmišljanja i poglede na svijet koji ih okružuje i tako doprinijeti ispravljanju iskrivljene slike o Europskoj uniji.

O ovim temama će se raspravljati u Pro/zoru – Europska unija, turizam, problemi mladih, glazba i sport.

Seminar “Uloga europskih klubova u promociji i zaštiti ljudskih prava” u Dubrovniku

Europski Dom SL. Brod je trodnevni međunarodni seminar “Uloga europskih klubova u promociji i zaštiti ljudskih prava” u Dubrovniku, u vremenu od 29. ožujka do 2. travnja 2005. godine s namjerom da omogući sudionicima seminara – edukatorima i promicateljima ljudskih prava u formalnom i neformalnom obrazovanju - razmjenu primjera dobre prakse i uvid u odgojne i

Radionica u Dubrovniku

obrazovne programe za ljudska prava koji se provode u drugim europskim zemljama. Svrha seminaru je također bila površje kompetencija edukatora odgajaju i obrazuju mlade za ljudska prava te njihovo međusobno bolje upoznavanje i povezivanje u budućim projektima.

Interkulturalizam u Europi

Od 2. do 6. listopada Biograd je bio domaćin međunarodnog seminara *Interkulturalizam u Europi*, na kojem je bilo sedamdesetak sudionika iz šesnaest europskih zemalja koji su predstavili na koji način se provodi interkulturno obrazovanje u njihovim. Tijekom seminara održano je više predavanja i radionica. Skup je organizirao Europski doma Sl. Brod u suradnji s

Ministarstvom prosvjete, kulture i športa, Ministarstvom europskih integracija te Zavodom za unaprjeđivanje školstva i Srednjom školom u Biogradu. Cilj skupa je bio razmijeniti europska iskustva i tako povećati razumijevanje europskih društava koja su u današnje vrijeme sve multikulturalnija. Europa, pa tako i Hrvatska, postaje životnim prostorom ljudima različitog kulturnog podrijetla.

Big Baltrum

Discover your limits!

Nedavno je bila otkrivena drevna karta koja govori o tajnom blagu, zakopanom na otoku Baltrumu, nacionalnom parku prirode smještenom na Sjevernom moru. Europska kuća iz Auricha održala je pripremni seminar za šezdesetak mladih iz nekoliko europskih zemalja, a zainteresiranih za pronalazak blaga. Među njima su se nalazili i predstavnici Europskog kluba iz Slavonskog Broda.(34) Stručnjaci su odabranima za

istraživačku ekspediciju govorili o flori i fauni Wadenskog mora i o načinu na koji se pješčano tijelo otoka pokušava sačuvati od razaranja.

Nakon dobre fizičke i psihičke pripreme krenuli su dobro opremljeni na put. Trebalo je u ranim jutarnjim satima, za vrijeme oseke kada se more sasvim povuče, propješaći osam kilometara koji dijele kopno od otoka. Karta je ih vodila do plaže. Nakon dva sata napornog kopanja u pijesku pronašli su samo prazne

plastične boce. U jednoj od njih nalazila se poruka – *Ovdje, na žalost, nema blaga. Zlato je nestalo i samo se smeće širi. Vratite se u Aurich i proširite to po svijetu.* Što im je, razočaranima i tužnima, drugo preostalo nego vratiti se popodnevnim trajektom nazad na kopno. Kada su se po povratku u Aurich svi zajedno okupili, shvatili su da nisu gubitnici; iskustvo Baltruma dalo im je ipak blago, istina nešto drugačije ali zato ne manje vrednije od onog koje su u početku očekivali. Blago koje su pronašli je – prijateljstvo preko granica.

No limits!

THE NOON časopis koji je osvojio prvo mjesto na europskom natječaju

Na godišnjem susretu predstavnika 23 europske zemlje kojega je od 15. do 19. studenoga 2000. u Lisabonu upriličio Koordinacijski centar za europske klubove što djeluje pri portugalskom Ministarstvu obrazovanja slavljenici su bili članovi europskog kluba slavonskobrodske Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića.

Dodijeljena ima je prva nagrada za novine na engleskom jeziku The Noon i glazbeni CD posvećen uspomeni Roberta Schumanu. Nagradu su osvojili na natječaju što su ga povodom Dana Europe i pedesete obljetnice Schumanove deklaracije raspisali portugalsko Ministarstvo obrazovanja i Međunarodni koordinacijski centar za europske klubove, Europska komisija i

Europski informacijski centar Jacques Dolores. Veliki broj radova je pristigao na natječaj. Djeca i njihove voditeljice su očito vrlo dobro osvremenili Shchuhannovu ideju. Smjestili su ondašnjeg francuskog ministra vanjskih poslova u suvremeni slavonskobrodski kontekst – u pogranični grad, u brodske tvornice koje su potrazi za novim proizvodnim procesima i poslovnim partnerima, i u svoju školu, očito spremnu i otvorenu za dijalog i suradnju.

Autorima projekta pomogle su u organizaciji i prevodenju profesorice Rozalija Baričević i Dunja Sokolar, te su i one zasluzne za ovo europsko postignuće

Europski klub Obrtničke škole u Koprivnici

Učenici i profesori Obrtničke škole Koprivnica utemeljili su Europski klub u školi početkom svibnja 2005. godine. Odmah su izradili godišnji program rada. Prva njihova aktivnosti bila je obilježavanje Dana Europe.
ob-sk-kc@skole.htnet.hr Voditeljica kluba profesorica Irena Frščić

Program rada Europskog kluba Obrtničke škole Koprivnica

Datum	Tema	Aktivnosti/strategije	Ciljevi
Lipanj	Europa i okoliš	Prikupljanje dokumenata o politici zaštite okoliša koja se primjenjuje u europskim državama, briga o uljepšanju neposredenog okruženja	Jačanje svijesti o potrebi očuvanja i održavanja čistoće okoliša, jačanje ekološke svijesti
	Borba protiv droge	Prezentacija u vlastitoj sredini, održavanje radionica i predavanja o izabranim temama	Povišenje razine sudjelovanja mladih u lokalnoj zajednici i povišenje utjecaja mladih na donositelje odluka
Srpanj/ Kolovoz	Mladi Europe i sport (Igre mladih grada Koprivnice)	Obilježavanje međ. Dana mladih sudjelovanjem članova školskog sportskog kluba OBRTNIK u organizaciji i provođenju sportskih manifestacija u gradu Koprivnici	Uključivanje mladih u lokalnu zajednicu i promicanje zdravog načina života
Rujan	Tjedan kretanja grada Koprivnice	Obilježavanje i aktivno sudjelovanje u organizaciji tjedna kretanja i promoviranje rada EU-kluba među učenicima prvih razreda	Uključivanje učenika u rad EU-kluba pri Obrtničkoj školi Koprivnica
Listopad	Kultura življjenja i mladi	Obilježavanje svjetskog dana staništa i borbe protiv siromaštva kroz prikupljanje informacija o svom gradu, mjestu, regiji i načinu života ljudi u njemu (anketa, prezentacija u medijima)	Razvijanje svijesti o pripadnosti svom gradu, mjestu i regiji, te svraćanje pozornosti na probleme
Studeni	Godišnja publikacija EU-kluba	Izdavanje publikacije Predstavljanje publikacije ostalim EU-klubovima	Predstavljanje plana i programa kluba, mogućnosti razvoja
Prosinac	Otvoreni klupski dan	Obilježavanje dana ljudskih prava	Razvijanje stava o ljudskim pravima i povećanju otvorenosti prema drugim kulturama, religijama i načinu života
Siječanj	Kultura i mladi	Obilježavanje svjetskog dana pismenosti kroz likovne i literarne radionice	Prezentacija kulture svoga kraja
Veljača	Tolerancija i komunikacija	Radionica: NAUČIMO SLUŠATI Obilježavanje svjetskog dana borbe protiv nasilja	Unapređivanje tolerancije i komunikacije među učenicima
Ožujak	Naša tradicija	Radionica – u suradnji s muzejom	Upoznajmo sebe da bismo mogli predstaviti drugima
Travanj	«DAN SPORTA»	Organizacija o provođenje međunarodnog Dana sporta Obrtničke škole Koprivnica	Ostvarivanje iskrenih prijateljstava bez obzira na pripadnost narodu, rasni, vjeri
Svibanj	Europski tjedan	Organizacija kviza uz pomoć lokalnih medija Posjet Ministarstvu europskih integracija i vanjskih poslova	Približavanje djelatnosti europskih organizacija, upoznavanje načina života mladih u drugim zemljama
Tijekom godine	BOX	Organizacija lanca prijateljstva s ostalim EU – klubovima i prezentacija suradnje	Upoznavanje drugih regija i običaja, te prezentacija vlastitog kraja, stvaranje novih prijateljstava

Europski klub Gimnazije Čakovec

Europski klub Gimnazije Čakovec sljedbenik je «Europskog razreda», koji se tijekom trogodišnjeg perioda u izbornom predmetu europske integracije bavio Europskom unijom. Od školske godine 2005./2006. na njegovu mjestu djeluje Europski klub Gimnazije Čakovec. Klub za sada broji 10 članova iz prvih i drugih razreda.

U dosadašnjem radu Gimnazija se može pohvaliti izvrsnim timom koji je četiri godine uzastopce postizao prva mjesta na EU kvizu. Zahvaljujući tome imamo predivna i prije svega, vrijedna i poučna iskustva iz Londona, Strasbourga i druguh gradova i zemalja diljem Europe. Budući da tu tradiciju želimo nastaviti i dalje, članovi tima konstantno rade na pripremama za iduće natjecanje.

U sklopu Europskog kluba, do sada smo organizirali razne događaje s ciljem da gimnazjalce osvijestimo o nekim relevantnim činjenicama i nadolazećoj nam Europskoj uniji. Jedan takav događaj bio je posjet dvojice Francuza u travnju koji su održali predavanje o općenito dobrim i lošim stranama članstva u EU. Na Dan Europe, 9.svibnja, organizirali smo nagradnu igru s ciljem da učenici steknu uvid u najosnovnije činjenice o EU. Svaki je učenik dobio knjižicu *EU for YOU* i određeni pojam kojem je trebalo naći objašnjenje u prije spomenutoj knjižici. Na taj način učenici su bili potaknuti da zajednički izmjenjuju znanje kojim raspolažu i ujedno sudjeluju u nagradnoj igri. Svake godine na Dan Europe članovi kluba zajednički sudjeluju na popularizaciji europske ideje aktivnostima koje organizira Međimurska županija.

U pripremi je također prezentacija kojom će članovi kluba predstaviti Europsku uniju svim razredima Gimnazije Čakovec, ali i šire, prvenstveno u osnovnim školama u županiji. Djelovanje Kluba omogućuje nam naša škola, Gimnazija Čakovec pod ravnateljstvom gospode Tee Dragić-Runjak, Međimurska županija i prije svega voditeljice kluba, prof. Sandra Breka-Ovčar i prof. Marija Miščančuk

Europski klub Tehničke škole Nikola Tesla, Vukovar

Europski klub Tehničke škole Nikola Tesla u Vukovaru osnovan je 10. listopada 2005. godine. Klub je usvojio razvojni program rada za tri godine. Mentorica je prof. Dinka Lazić.

Neke od dosadašnjih aktivnosti ovoga Europskog kluba jesu:

1. obilježavanje Europske godine građanstva;
2. organiziranje radionice zajedno s Vijećem učenika škole „Kako Europi predstaviti svoj grad“;
3. predavanje učenicima „Zaštita roda u Vukovaru“;
4. prikazivanje filma „Borba protiv ovisnosti“ učenicima škole;
5. sudjelovanje učenika na desetodnevnom seminaru za zaštitu ljudskih prava u Krapinskim toplicama i dr.

Europski klub II. GIMNAZIJE - SPLIT

MISLITI EUROPU HRVATSKI

II. GIMNAZIJA Split od osnutka pokušava živjeti i djelovati u europskom duhu, o čemu svjedoči niz međunarodnih projekata u kojima je sudjelovala. Naši učenici dobitnici su niza nagrada u projektu Europa u školi za literarni i glazbeni rad. Jedna smo od četiri škole iz Hrvatske u pilot projektu **Europa @t School** - Internet Award Scheme 1995. (Europa u školi – natjecanje putem Interneta) i sudionica u istom projektu nekoliko godina potom. Učenica naše škole Katarina Pavić, bila je predstavnica Hrvatske u Europskom parlamentu mladih.

Zahvaljujući tom načinu rada i promišljanja, 2002. osnovan je Europski klub a s ciljem promicanja istinskih europskih vrijednosti i europskog duha. Pored vlastitih projekata (organiziranje seminara na temu ljudskih prava, kulturna baština, priprema sadržaja za obilježavanje Dana Europe, pomaganje učenicima u pripremi kvizova koje organizira Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, realizacija niza projekata pod nazivom Misliti Europu hrvatski...) svi međunarodni projekti koji se realiziraju u II. GIMNAZIJI djeluju pod pokroviteljstvom Europskog kluba. Tako, već nekoliko godina škola sudjeluje u sljedećim projektima:

1. *Il mondo della pesca incontra il mondo della scuola – Svijet ribarenja susreća svijet škole – Kongres srednjih škola Mediterana u Anconi*
 2. *Le printemps des lycéens - Proljeće gimnazjalaca u Marseille-u Dramska grupa Junge Künstler* – dramski i literarna grupa njemačkog jezika koja je postigla zapažene rezultate Ovo je samo djelić rada Europskog kluba II. GIMNAZIJE. Ono čime se posebno ističu članovi kluba je njihova informatička pismenost i uvijek su informatička podrška za bilo koji projekt škole.
- Neda Galić, profesorica

Europski klub II. GIMNAZIJE - SPLIT

Teslina 10 * Hrvatska

Tel/fax.:+385-21/384-969; 385-914

E-mail: druga.iz.gimn@st.tel.hr;
ss-split-506@skole.hinet.hr;

[URL:<http://pubwww.st.carnet.hr/2g>](http://pubwww.st.carnet.hr/2g)

Gdje možete pronaći više informacija?

Projekt 'međunarodne mreže europskih klubova'

U većini država ne postoji organizacija ili institucija na nacionalnoj ili regionalnoj razini odgovorna za davanje informacija i uputa kako organizirati te djelovati unutar europskog kluba. U Finskoj, Litvi ili, primjerice, Portugalu za to je odgovorna služba koja djeluje pri **Ministarstvu školstva**, što uvelike pospješuje njihovu uspješnost.

U nekim zemljama su osnovani **koordinacijski centri za rad europskih klubova** (Slovačka, Bugarska, Poljska) ili **nacionalne mreže** (Hrvatska). U nekim pak skrb o europskim klubovima vode **regionalne agencije ili koordinatori za projekte EU i VE** (Njemačka).

U državama u kojim nema (ne)vladine institucije ili službene vladine podrške organizaciji ovakvih aktivnosti, teško je osnovati europski klub ili već postojeći kontinuirano razvijati.

Krovna organizacija ovog projekta Međunarodni je **koordinacijski centar za europske klubove Lisbon** koji djeluje pri portugalskom Ministarstvu školstva.

Jedan od osnovnih preduvjeta za uspješno djelovanje i širenje mreže europskih klubova upravo je suradnja i razmjena informacija.

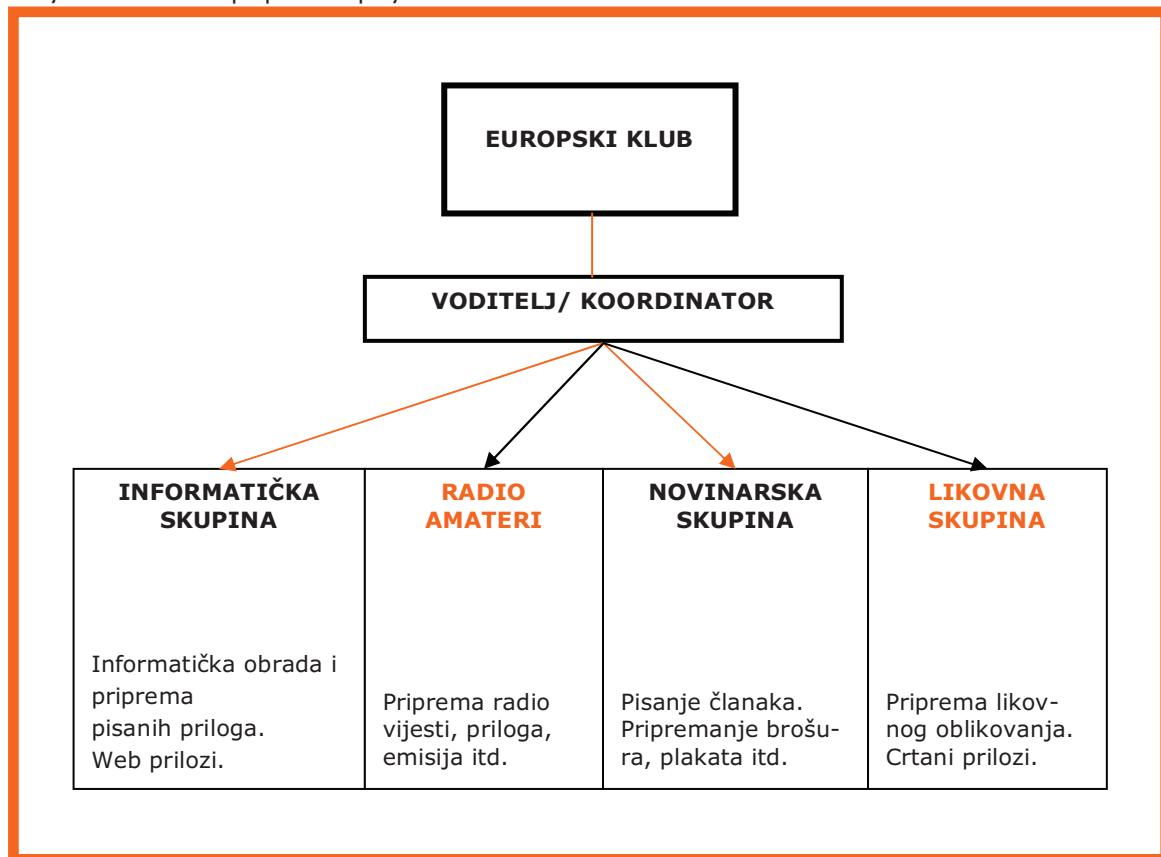
U tu svrhu od 2002.g., jednom mjesечно, koordinacijski centar izdaje **Euro Clubs Newsletter** koji se distribuira na sve e-mail adrese europskih klubova registriranih pri koordinacijskim tijelima na nacionalnim razinama. Sadrži informacije o radu svih europskih klubova diljem Europe. Ukoliko i vi želite dati svoj prilog ovom glasilu, sve relevantne informacije šaljite na: ucce@min-edu.pt na engleskom ili francuskom jeziku.

Isto tako postoje službene web stranice na kojima možete saznati sve o ovom tijelu i načinu njegova funkcioniranja

<http://www.gaeri.min-edu.pt>

Organizacijska struktura europskog kluba

Ovisno o zacrtanom planu rada i aktivnostima te području djelovanja za koje ste se odlučili, a zbog lakšeg organiziranja rada, učenike podijelite u **skupine**. Broj skupina će ovisiti o **broju članova**, a njihova tematika o područjima njihovih interesa. Tako ćete pri provedbi složenijih zadataka i projekata moći podijeliti dužnosti te svakom učeniku dati dio odgovornosti za njegovu uspješnost. Navest ćemo jedan primjer **organizacijske strukture** i neke zadatke koje će učenici imati pri provedbi projekata.

UČENJE O EUROPPI METODOLOGIJA

Pažljivo odaberite metodologiju kojom ćete učenike upoznati s određenim problemima i idejama (radionice, igrokazi, glazbene izvedbe, video isječci...) Usredotočite se na učenike i njihove potencijale, te mogućnost primjene.

Glavni izvor ideja su mladi. Voditelj/učitelj je moderator. Vi trebate pomoći mladima svojim savjetima i facilitacijom.

Ex cathedra pristup zamjenite interaktivnim pristupom temama i problemima, a mlade ljude upućujte na samostalan rad i istraživanje te potičite aktivnosti koje su oni sami inicirali.

Elementi znanja

Europa počinje u školi

Što učenici trebaju znati o Europi?

Kako znanje o Europi treba biti preneseno?

Gdje se učenje o Europi treba provoditi?

Različiti koncepti učenja

Učenje za Europu

Stjecanje prikladnih osobina, svojstva za odgovorno i participativno europsko građanstvo

Učenje o Europi

Stjecanje znanja o Europi - povijest, kulutre, integracija, politički principi, gospodarstvo, pravo, društva, institucije,

Učiti kako učiti o Europi

Usvajanje kompetencija vezanih za pristup informacijama i procesu informiranja o Europi

Europeizacija učenja

Nužno je uvesti europsku obrazovnu dimenziju u odgojne i obrazovne sadržaje na svim razinama školskog kurikuluma

Školu, profesionalno usavršavanje nastavnika, radnu sredinu i slobodne aktivnosti otvoriti prema europskim temama

Staviti naglasak na "interkulturno učenje"

Razviti strategije učenja za vrlo složene sadržaje i teme

Poticati očuvanje regionalnih identiteta, stilova života, tradicija

Kreirati inovativne transnacionalne europske obrazovne projekte u školi i izvan nje

Didaktički ciljevi

Stimulirati interes za europske integracije

Upotpunjavati učenikov doživljaj kultura, religija, životnih stilova koji postoje u različitim zemljama

Osporobiti učenike da doživljavaju razlike kao raznovrsnost europske kulture

Poticati razumijevanje povijesnih, političkih, ekonomskih odnosa među društava i država u Europi

Podupirati istraživanja izvora i uzroka sukoba između država

Osigurati prostor/učionicu za imaginacije, futurističke perspektive, očekivanja, nade i snove o Europi.

Struktura učenja za i o Europi

Elementi znanja	Samoobrazovanje	I Socijalno učenje	II Političko učenje
Mikroelementi europska roba, hrana, pjesme, poeme, praznici, iskustva, prijatelji/odnosi izvan vlasite zemlje	Xxx Doživljavanje Europe u vlasitom okruženju	Xx Povezati školske obrazovne sadržaje s izvanškolskim aktivnostima	X Samoobrazovanje Istraživački projekti
Mikro/makro elementi Europska raznovrsnost, inerkulturalno učenje, društva, zajednički život; posebne političke teme	Xx Povezati školske obrazovne sadržaje s izvanškolskim aktivnostima	Xxx Kroskurikularno učenje: Europa kroz povijest, jezici, proučavanja društva/društvena istraživanja/proučavanja	Xx Povezati školske obrazovne sadržaje s izvanškolskim aktivnostima
Makroelementi Šire političke, ekonomski i pravne teme o Europi; Identitet, Ustav, Osnovna prava	X Istraživanje europskih simbola i institucija	X Samobrazovanje: istraživački projekti	Xxx Kroskurikulano učenje; institucije; ravnini, filozofski, politički, ekonomski elementi

Preuzeto iz K. Duerr: Das neue Europa, Čo može zmenit občianska vychova? zborník radeva sa VI. medunarodne konferencije, Bratislava, 2005.

Mikroelementi znanja

- Europa za oči, uči, nepce, srce, um
- Što znaš o Europi?
- Gdje surećemo Europu u svom okružju?
- Europa u školi i razredu
- Europa u medijima i zabavi
- Putovanja i praznici u Europi
- Europa bez granica
- Europa i svijet

Metode: edukativni i informativi materijali
Vijeća Europe, Europske unije, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Europskog doma Slavonski Brod

Makroelementi znanja

- Ljudska prava – europska ljudska prava
 - Migracije i manjine
 - Ekološka politika u Europi
 - Razlike između Istoka i Zapada i Sjevera i Juga
 - Socijalni pokreti u Europi
 - Jezici u Europi
 - Povijest ideje o združenoj Europi
 - Europske integracije
 - Budućnost nacionnih država u Europi
 - Participacija u Europi
 - Tržište rada i sloboda kretanja u Europi
- Metode:** Postoji li tipični Euroljanin?
Nacionalni stereotipi i njihova povijest

Metodski pristup Europi kroz poznate izreke

- Znam da ništa ne znam. /Sokrat/
- SPQR – Senatus Populusque Romanum
- Bolje biti prvi u selu, nego drugi u Rimu. /Cesar/
- Gloria in excelsis Deo.
- Hier stehe ich, ich kann nicht anderes /Luther/
- L'etat c'est moi /Luis XIV/ Država – to sam ja.
- Man is born free and yet in chains everywhere. /Rousseau/
- And yet it moved. /Galilej/
- Die Geschichte aller bisherigen Gesellschaft ist die Geschichte von Klassenkämpfen. /Marx/
- We must create something like the United States of Europe. /Churchill/

Nacionalni stereotipi

Raj se nalazi tamo gdje je policajac Britanac, kuhar Francuz, mehaničar Nijemac, ljubavnik Talijan i gdje je sve to organizirao Švicarac.

Pakao je tamo gdje je policajac Nijemac, kuhar Englez, mehaničar Francuz, ljubavnik Švicarac i gdje je sve to organizirao Talijan.

Pitanja za raspravu

- Smatrate li šalu zabavnom?
- Biste li promjenili štogod u njoj?
- Mislite li da biste nešto poboljšali kada biste zamijeneli neke od nacionalnosti?
- Gdje biste smjestili vlastitu naciju?
- Gdje biste smjestili svoje susjede?

Svaka je princeza lijepa, zar ne?

Gdje, što i kada učiti?

Dječji vrtić: putem pjesama, igara, igrokaza, poema, slikovnica, prva lingvistička iskustva spoznavati različita kulturna podrijetla, vjerska uvjerenja, najosnovnije riječi iz stranih jezika...

Osnovna škola: multi/interkulturno razredno okruženje; europski događaji, kupovina hrane, putovanja i školski praznici izvan vlastite zemlje...

Osmogodišnja škola: Otkrivanje Europe u vlastitom okruženju, stjecanje znanja o europskim društvima, pjesme, knjige, filmovi...

Srednja škola: politika, gospodarstvo, pravo; razvoj europskog identiteta

Izvanškolske aktivnosti: ljetni kampovi mladih, putovana, europska događanja, uključivanje u europska udruženja, Vijeća mladih, Europski parlament mladih.

Nijedno dijete nije premlado da bi učilo o Europi

Što je i gdje je Europa

Povjesničari će nas podsjetiti da se za vrijeme antičke Grčke, naziv »Europa» vjerojatno odnosio na današnji Balkan. Danas je Europa mnogo veća, no i ništa jednostavnija za definiranje.

U političkom smislu Europa zauzima površinu veću od 10 milijuna km² te se proteže na geografsko područje Azije. Klima je različita, od suptropske u ponekim južnim područjima do polarne u sjevernim. U Europi postoji više od dvjesto živućih jezika, a dom je govornika još većeg broja jezika. Obuhvaća pedesetak država čiju populaciju čini približno 800 milijuna ljudi.

Unutar granica Europe susrest ćete se sa svim većim religijama. Europu smatramo kolijevkom demokracije, a u isto vrijeme je povezujemo s nekim od najgorih oblika fašizma i totalitarizma koji su se ikad dogodili na svijetu. Povijest Europe obilježena je holokaustom, kolonijalizmom i ropstvom, a danas je ona mjesto velikih količina nuklearnog oružja dostatnog za uništenje života na Zemlji, no s druge strane u njoj se svake godine dodjeljuje Nobelova nagrada za mir. Ona je također osnivač stalnog suda za ljudska prava koji je priznat u cijelom svijetu.

Države Europe

Danas, neke od država koje čine Europu nisu starije od 10 godina, dok se granice nekih nisu mijenjale stoljećima. Poneke se državne granice i danas mijenjaju zbog sukoba sa susjednim državama. Tako u Europi ima i onih naroda koji su svakodnevno suočeni s nasiljem i sukobima, kao i onih koji na istom kontinentu žive u uvjetima mira, sigurnosti i blagostanja.

Što državu čini «europskom»?

U svakoj europskoj državi ima milijunaša i milijuna ljudi koji žive u siromaštvu. Postoje raznolikosti unutar i između europskih država. Radeći kao učitelj u jednom dijelu Europe, možete biti plaćeni za jedan dan više nego što će vaše kolege u drugim njenim dijelovima biti plaćeni za cijeli mjesec. Radeći kao učitelj u nekoj drugoj regiji, možda uopće nećete biti plaćeni, mjesecima, unedogled.

Europa je uistinu šarolik kontinent.

Jedna Europa? Dvije Europe...?

Možemo li, da bismo pojednostavili stvari, reći da postoji Istočna i Zapadna Europa? Sjeverna i Južna? A što je sa Središnjom Europom?

Možemo li je podijeliti na kršćansku i muslimansku Europu?

Ili na bogatu i siromašnu zaraćenu Europu i mirnodopsku Europu ...demokratsku i zahvaćenu totalitarizmom...ljevičarsku i desničarsku Europu, amerikaniziranu i sovjetiziranu Europu?

Kojem «dijelu» Europe vi pripadate? Jeste li njegov «tipičan» pripadnik?

Ako vam se ijedna od ovih podjela učinila točnom ili mislite da bar pomaže u prepoznavanju posebnih potreba različitih strana unutar podjele, razmislite kako se neke od dolje navedenih skupina mogu «svrstati» u te kategorije. Mogu li se njihove potrebe podudarati s potrebama koje «stereotipno» pridružujemo državi ili dijelu Europe u kojem žive?

- Poslovni čovjek na Balkanu
- Bengalske zajednice u istočnom Londonu
- Ljudi izloženi terorističkim napadima u pokrajini Baskiji (Španjolska) ili Sjevernoj Irskoj
- Poljodjelci u Španjolskoj, Italiji, Rumunjskoj i Gruziji čiji rad ovisi o klimi
- Romski narodi u Mađarskoj, Slovačkoj, Grčkoj ili Francuskoj
- Islamofobi ili antisemitisti u Njemačkoj, Rusiji, Litvi, Švedskoj, Poljskoj i svakoj drugoj državi u Europi
- Ribarske zajednice u Škotskoj, Norveškoj, Hrvatskoj ili Estoniji
- Radnici imigranti u Belgiji ili Finskoj
- Izbjeglice ili azilanti u Ukrajini ili Poljskoj
- Muslimani, političari, aktivisti za ljudska prava, učitelji, voditelji mladih, niski ljudi, čelavi muškarci, žene s djecom ili bez njih.

Ovakvi primjeri nam pokazuju da nijedna predložena podjela nije strogo definirana niti se njom može prikladno opisati višestruka priroda svake pojedinačne države, zajednice i dakako pojedinca. Imamo nekih potreba koje su zajedničke svim europskim državama, ali jednako tako i različitih potreba unutar svake manje zajednice, u svakoj pojedinačnoj državi. Europa i svaka država koja je čini zaseban je svijet kulturnih i socijalnih raznolikosti.

Preuzeto iz Kompara,
priručnika Vijeća Europe za odgoj i obrazovanje mladih za ljudska prava, Europski dom Slavonski Brod, 2004.

Dugoročni rezultati

Rezultati koje postižu učenici

- Priprema za život u 'Europi bez granica';
- Povišenje svijesti o **vlastitom identitetu** u lokalnom, nacionalnom i europskom kontekstu;

Rezultati koje postižu učitelji

- **Razmjena iskustava** i znanja s kolegama iz Hrvatske i europskih država;

- Sposobnost prepoznavanja i **odupiranja** svim oblicima nesnošljivosti i netolerancije - **nacionalizma, ksenofobije i rasizma**;
- Osnraženost za interkulturnost;
- Spoznaja zajedničkih kulturnih korijena i potraga za sličnostima i razlikama s namjerom da bolje shvati što je to građanstvo Europe;
- Preuzimanje **inicijative** i poticanje promjena u lokalnim zajednicama i šire;

- Širenje **ideja** stečenih u projektnim aktivnostima putem stručnih aktiva i nastavničkih vijeća;
- Uključivanje ostalih kolega iz drugih aktiva pri školi/instituciji u **suradnju** na projektnim aktivnostima;
- Povećanje samosvjести i spremnosti na uvođenje i uporabu novih metoda i **tehnika**;
- Sposobnost predstavljanja internacionalnih

lokalnim zajednicama i šire;

- Povećanje **tolerancije** prema 'drugačijem' i drugačijima';
- Povišenje **samostalnosti**;
- Kvalitetnije komunikacijske vještine – osposobljenost

perspektiva u dnevnom poučavanju (u svim predmetima) kao i zainteresiranost za **uvodenje međunarodnih standarda** i tema u svakodnevnu nastavu i sve nastavne predmete;

- Uvažavanje prednosti rada u grupi, distribucija dijela odgovornosti na učenike.

Međunarodna mreža europskih klubova

Portugal

Europski klubovi kao promicatelji ljudskih prava

Prvi europski klub osnovan je Portugalu 1986. godine, nešto prije nego se Portugal pridružio Europskoj ekonomskoj zajednici. Osnivanje europskih klubova bila je ideja gospode Margaride Belard, koja je, nažalost, preminula prije 8 godina. Bila je savjetnicom u portugalskom Ministarstvu obrazovanja. U to je vrijeme Europska ekonomska zajednica više vodila računa o ekonomiji negoli obrazovanju, pa joj stoga ni europska dimenzija u obrazovanju nije bila prioritetom.

Gospoda Belard je upravo inzistirala na važnosti obrazovanja u izgradnji buduće Europe. Govorila je da je **jedan od glavnih zadataka škole obrazovanje za europsko građanstvo** i kako škola može biti uspješna samo ako se osnovni društveni principi – poštivanje ljudskih prava, demokracije, tolerancije, solidarnosti – „žive“, a ne samo uče u školi.

Nije dovoljno naučiti, zapamtiti sve osnovne principe. važno je „posvojiti ih“, mijenjati se i primjenjivati u stvarnosti naučeno, a to je upravo ono što je najteže. Iz toga razloga su europski klubovi i osnovani u portugalskim školama.

Europski klubovi nisu zatvorena udruženja; svaki učenik i nastavnik može postati članom.

Učiteljev je zadatak uvažiti učeničke interese i želje te razviti živahne, zanimljive aktivnosti u kojima će učenici uživati.

Nastavnici i učenici mogu samostalno kreirati aktivnosti koje promiču europsku dimenziju u obrazovanju i koje poučavaju o Europi. Što prije djeca počnu učiti o Europi -to bolje; rad s najmlađima je najbolji način da se pravovremeno ojača svijest o neophodnosti ujedinjavanja Europe.

Europski klubovi u Portugalu trenutačno postoje u tristotinjak škola – od vrtića do srednjih škola.

Uskoro nakon što su europski klubovi osnovani u Portugalu, pojedine škole u Europi su slijedile naš primjer; brojne škole su osnovale klubove, ne samo iz zemalja članica Europske unije, nego i iz drugih europskih zemalja. Zato je devedesetih godina dvadesetog stoljeća gospoda Belard, zajedno sa svojim timom, odlučila pokrenuti međunarodnu mrežu europskih klubova s ciljem stvaranja veza među europskim klubovima u Europi.

Moja je škola, osnovna škola za djecu između 10 i 15 godina, smještena blizu Lisabona u području koje nije najidealnije rješenje za život, gdje su socijalni i finansijski problemi zajednička stvarnost.

Europski klub u našoj školi počeo je s radom 1989. godine. Neki od njegovih bivših članova danas imaju 29 ili 30 godina i većina ih nije nikada u potpunosti napustila ovaj projekt. Kažu da je iskustvo europskog kluba vrlo važano u njihovim životima – na profesionalnoj i osobnoj razini.

U školi imamo posebnu prostoriju za sastanke. Ove godine imamo 35 članova od kojih su troje učitelji, a 32 učenici. Sastajemo se dva puta tjedno, nekada i češće kada je to nužno. Na početku školske godine damo zainteresiranim učenicima pristupnicu da je popune kao bi se i formalno uključili u rad Kluba. Isto tako dobiju i člansku iskaznicu.

Luisa Lopez i kolege nastavnici

Članovi Europskog kluba Osnovne škole E. B. Matilde Rosa Araújo (Portugal)

Europski klubovi kao promicatelji ljudskih prava

Europski klub u mojoj školi nikada nije bio privatni ili izolirani klub; svih ovih godina trudili smo se otvarati učenicima i učiteljima u školi kako bismo ih privukli.

Termin klub može biti pogrešno shvaćen. Klub je, općenito shvaćeno, grupa ljudi organizirana u neku posebnu svrhu. Europski klub je puno više od kluba. Često se povezuje u radu i s drugim školskim klubovima/skupinama i projektima. U posljednjih 10 godina europski klub promovirao je i razvio brojne aktivnosti koje su financirane od strane Europske komisije kroz programe Socrates i Comenius.

Za one koji nisu upoznati s Comeniusom - to je europski obrazovni program koji podržava partnerstvo između škola u Europi. Promiče suradnju sa školama preko granice kao i mobilnost brojnih učenika i nastavnika. Svako partnerstvo traje tri godine i najmanje tri škole moraju biti uključene. Škole s kojima mi radimo su u Njemačkoj, Nizozemskoj i Poljskoj. Naš zajednički koordinator je gospodin Hanns Plueger iz Njemačke. Europski klubovi i Comenius su surađivali oduvijek te je i to razlog zašto su oba projekta tako uspješna.

Trenutačno surađujemo i sa jednom školom u Finskoj te s brojnim školama koje sudjeluju u Međunarodnoj mreži europskih klubova. Kako bismo postigli svoje ciljeve tijekom svih ovih godina, razvili smo mnoge raznovrsne aktivnosti. Potičemo učenike da skupljaju informacije o europskim zemljama ili o zajedničkim temama, da razmjenjuju materijale, dopisuju se, proizvode video igre, puzzle i likovne radove, izvode plesna i kazališna djela, sudjeluju u zajedničkim događanjima, razmjena učenika i putuju Europom.

Ponekada uspijemo okupiti i cijelu školu kada provodimo zajedničke akcije. Smatramo da je bolje uključiti što više ljudi jer Europa je naš dom, a europska dimenzija je za sve, ne samo za malu odabranu grupu. Zbog toga je uloga europskog kluba tako važna. Jedan od naših ciljeva je da dodirnemo, uključimo što više učenika i nastavnika. Svi nastavni predmeti mogu se podučavati u europskom duhu. Glavni cilj podučavanja u europskoj dimenziji je promjena mentaliteta i stavova.

Kako uključujemo ljude u aktivnost? Obično pozovem svoje kolege nastavnike i njihove razrede na sudjelovanje u aktivnostima unutar Europskog kluba ili Comeniusa ili pak unutar oba okvira. U većini slučajeva oni pristanu na sudjelovanje.

Općenito govoreći, ljudi vole kada ih pozovete na suradnju – i nastavnici i učenici. Učenici su vrlo ponosni kada ih pozovete da sudjeluju u projektu koji će biti predstavljen u inozemstvo. To je jako dobro za njihovo samopoštovanje i povećanje odgovornosti; postaju svjesni važnosti svog udjela u ostvarivanju zajedničke svrhe s drugim školama u Europi. Ali isto tako, da velike i značajne projekte ne bi mogli ostvariti sami, nego samo u suradnji s drugima.

Kroz sve ove godine promicali smo ljudska prava. U najvećem broju slučajeva, to je bilo na posve prirodan način, ne govoreći o njima, ne spominjući ih, nego "radeći" - razvijajući različite aktivnosti koje vode izgradnji, izravno ili neizravno, prema europskog, ali i svjetskog, građanstva, solidarnosti, toleranciji, suradnji, poštivanju tudi vrijednosti i različitosti.

Da sažmem – naš je san, izraditi malu opeku, biti opekom u konstrukciji uistinu ujedinjene i cjelovite Europe

Luisa Lopes

Europski vlak—Portugal, ožujak 2002. g.

Europski klub Osnovne škole B. Matilde Rosa Araújo, Portugal

Europa sve više postaje domom za bezbrojne izbjeglice i manjinske skupine protjerane iz svojih rodnih krajeva. Škola postaje svijet u malom i vrlo je važno pripremiti djecu da u razredima moraju učiti s vršnjacima koji dolaze iz drugih, dalekih krajeva i zemalja, da trebaju respektirati ne samo svoje nego i tuđe vrijednosti te prevladavati različitosti.

Naša škola nije izuzetkom. Kao i druge portugalske škole i mi imamo velik postotak djece iz naših bivših afričkih kolonija te iz Brazil-a i Istočne Europe. Življene s različostima i heterogenošću dio je naše svakodnevice.

Naš Europski klub, jedan od najstarijih u Portugalu, igra značajnu ulogu u školi. Njegov moto je *Iz svijeta u školu i iz škole u svijet. Potičemo integraciju učenika u svojoj školi, promičemo suradnju među učenicima, a s druge strane - uspostavljajući veze s drugim školama iz Europe - pomažemo integraciju u Europi i svijetu te, isto tako, promičemo prekograničnu suradnju između uče-*

nika.

Učenike podučavamo ljudskim pravima, obostranoj toleranciji, interkulturnim vrijednostima, poštivanju kulturnog i prirodnog nasljeđa, sve u nadi da će to pripomoći njihovom stasavanju u buduće građane Europe, ali i svijeta.

Sa željom da budemo uspješni i da osvarimo svoje ciljeve, provodimo raznovrsne aktivnosti i to tako da uvijek imamo na umu kako europski klubovi nisu obvezni i da djeca trebaju samostalno odabratи hoće li biti članovima kluba ili ne. Stoga se trudimo privući ih

zanimljivim aktivnostima i zadovoljiti njihove interese, želje i potrebe.

Kroz sve ove godine djeca su se dopisivala, skupljala informacije o zemljama iz kojih potječu ili zemljama odakle potječu njihovi prijatelji, kreirala videozapise, osmišljavala igre i puzzle, izvodila pjesme, plesove i predstave, ugoćavala posjetitelje iz drugih zemalja, putovala Europom, sudjelovala u razmjenama učenika i brojnim drugim aktivnostima.

Kada sve sagledamo, očito je da su mladi, dok su otkrivali različite kulture, različite zemlje, različite ljude, naučili voljeti drugačije od sebe jer *voljeti možeš samo ono što poznaješ*.

Maria Luísa Lopes – koordinator Europskog kluba Osnovne škole B. Matilde Rosa Araújo, Portugal

Multikulturalizam u obrazovanju

Bogatstvo Europe je njezin mir, demokracija i stabilno gospodarstvo, ali isto tako i njezina kultura te socijalna različitost.

Među raznolikim vrijednostima naslijeda jezika, tradicija, religija i povijesnih obilježja, najvažniji projekt ovog kontinenta mora biti „Europa kultura“ kako bi se sačuvali nacionalni identiteti i osigurala razmjena različitosti i sličnosti. Raspravljavajući o multikulturalizmu i interkulturnoj radimo na dostizanju europskog identiteta.

Ovi obrazovni koncepti su samo dio nastavnog procesa, ali ih treba i iskusiti u svakodnevnom školskom životu. U mojoj državi, Portugalu, zadnjih desetljeća se živi u multikulturalnom okruženju gdje svijest o potrebi prih-

raste. Poznato je da su Portugalci tijekom 15. stoljeća bili pomorski istraživači koji su Europljanima otkrili do tada nepoznate kontinente poput Afrike, morskog puta do Indije i Južne Amerike. Već tada je započeo utjecaj drugih kultura na našu. No, prihvatanje drugačijih ljudi i njihovih kultura bio je dug i ne uvijek tih i miran proces. Danas je Portugal, zemlja članica EU od 1986. godine, multikulturalno društvo u kojem živi 10 milijuna stanovnika. Nakon revolucija 1974. godine i nezavisnosti afričkih kolonija u lisabonsko područje doselilo se oko milijun ljudi, te tako i mi, kao i brojne druge europske prijestolnice, imamo građane različitih nacionalnosti.

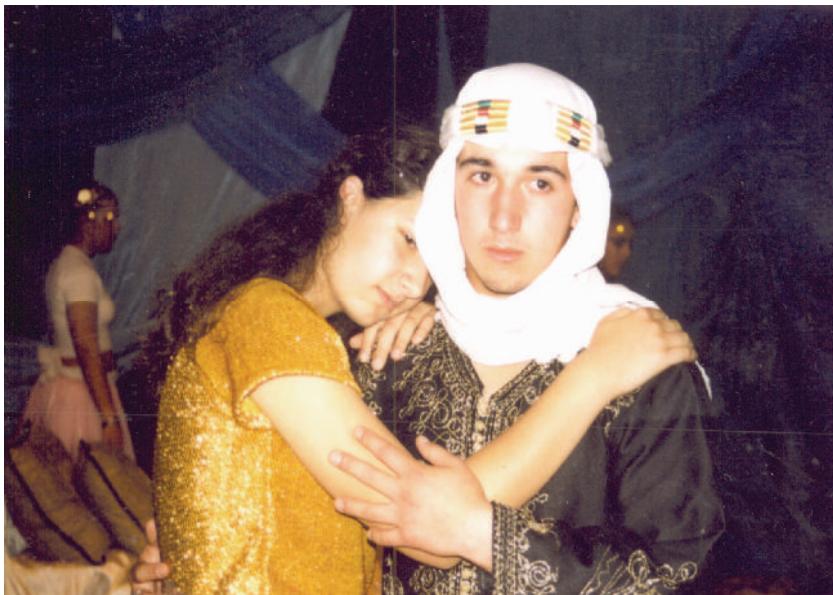

• U školi, multikulturalnost je vidljiva

Caxias je maleno selo pored rijeke Tagus u okolini Lisabona. U školi imamo približno 400 učenika u dobi od 10 do 16 godina. 45% njih su Afrikanci i Azijci. Oni su treća generacija obitelji koje su se doselile iz bivših portugalskih kolonija u Africi. Azijci najčešće dolaze iz Novog Timora – novonastale zemlje s tri milijuna stanovnika.

Portugalci su uglavnom katolici, no znatne su zajednice židova i muslimana. Nakon katastrofe 11. rujna, u školi smo shvatili da je nužno učenicima predočiti religijske različitosti, ali i sličnosti, isto kao i uvjerenja.

Namjera nam je bila promicati toleranciju, poštivanje i svijest da se moramo boriti protiv svih oblika rasizma. Pa smo tako pozvali židovskog rabina u školu da učenicima održi predavanje. Zatim smo jedan dan otputovali u Lisabon kako bismo posjetili džamiju i tamo imali posebno predavanje o islamu. Slijedio je posjet dvoraca koji su Arapi osvojili u 11. stoljeću i na kraju smo posjetili katoličku katedralu koji je izgrađena na mjestu srušene džamije. Osim toga, sudjelujemo u događanjima koja organiziraju doseljeničke obitelji iz Timora, koje žive u okolini

“A love story between a princess from Europe and a Moorish King”
Escola Básica 2,3 Matilde Rosa Araújo

naše škole.

Izdvojiti će dvije aktivnosti koje smo organizirali nedavno; bile su to izložbe i filmovi koji su potakli raspravu o položaju žena u Afganistanu i neprestanom kršenju ljudskih prava u Tibetu, upriličenim u vrijeme kada je Dalaj Lama bio u službenom posjetu Portugalu. Školska zajednica svoje mišljenje i rado ga izražava. Podršku međunarodnom pokretu ljudskih prava izražavamo i slanjem pisama i peticija Europskom Parlamentu, Vijeću Europe te delegacijama UN-a.

Pravo građanstvo se izgrađuje, a učenici uče povjesna, geografska, politička, ekonomska i kulturna pitanja istražujući priručnike, karte, Internet i dr. Europski građanin je svatko tko prihvati ideju da je multikulturalizam ključ za uspjeh europskog projekta.

Dijalog među kulturama je budućnost Europe.

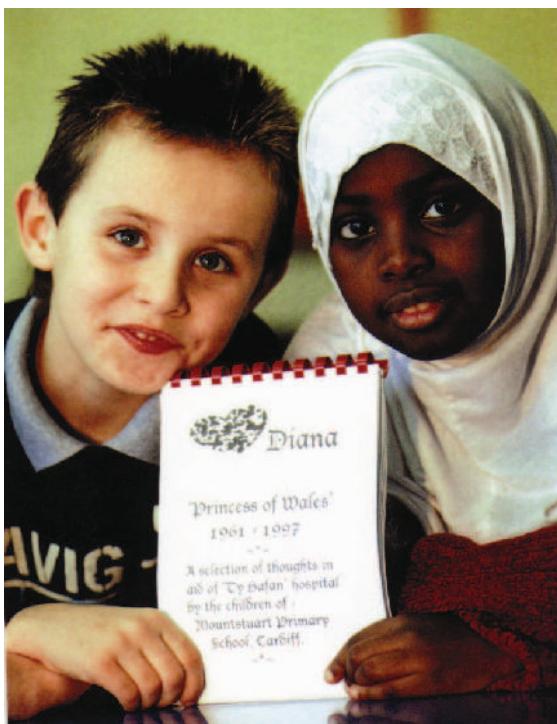
*Isabel Lourenço,
koordinator Europskog kluba škole E.B. 2,3 São Bruno, Laveiras – Caxias, Portugal*

Ujedinjeno Kraljevstvo

Cardiffski zaljev

Lokalna perspektiva

Većini ljudi je jasno da je djeci koja žive u Docklandu / lučkom dijelu Cardiffa/ izvor inspiracije za proučavanje okoliša upravo sam Dock. Mnogo je zanimljivih činjenica o životu u području koje bi se moglo uvrstiti u nastavni plan prirode i društva koji bi mogao trajati cijelu godinu ili čak duže.

"All Different ~ All Equal"

koja se događa među njima.

Postoje tri različite cjeline ljudi u ovom malom području Cardiffa: oni koji žive i rade u ovom području, oni koji tu žive, ali rade drugdje i oni koji rade u Docku, ali žive u drugim dijelovima grada.

Ljudi koji svakodnevno putuju na posao rade u brojnim špedičijskim uredima, bankama, odvjetničkim uredima i putničkim agencijama. Većina njih je uglavnom završila fakultet ili srednje školu. Auti koji su parkirani oko škole daju naslutiti standard ovih ljudi. Na Mountstuart trgu može se vidjeti pet Rolls Royce-va, a u bližoj okolini škole mogu se vidjeti auti marke Silver Rolls, Volvo, Jaguar, itd.

Za razliku od njih, stanovnici Docka se nikada na posao ne voze automobilima; oni uvijek koriste jeftine autobusne linije.

Stanovnici Docka koji rade izvan tog lučkog naselja uglavnom su zaposleni u trgovinama u gradskom središtu, u bolnicama u različitim gradskim četvrtima Cardiffa i u gradskim civilnim službama; neki rade kao čistači u poslovnim zgradama izvan Docka, u autobusima, ili rade za Cardiffsku korporaciju kao stolari, zidari, monteri i sl. Muškarci koji su glava obitelji rade kao radnici u Llanvemu, Aberthawu ili Uskmouthu. Malo radnika u tom dijelu radi samo pet dana tjedno. Petodnevni radni tjedan ne bio osigurao pristojan život za njihove obitelji te zato rade gotovo svih sedam dana u tjednu. Većinom nisu zaposleni u stalnom radnom odnosu, nego sklapaju ugovore i vrlo često, nakon isteka nekog ugovora, tjednima ostaju nezaposleni.

Treću skupinu čine ljudi koji rade i žive u području Docka. Uglavnom su zaposleni na dokovima (kao radnici na suhom i na vodi; na popravcima ili na bojanju brodova; kao trgovci ili radnici u Guest Keen čeličari i željezari, Jon Windows, Curransu, mjesnoj bolnici za starije, staračkom domu ili u tvornici stakla, pilani i sl.)

"All Different ~ All Equal"

Poстоje različite organizacije, gradanske udruge u tom području, od kojih neke skrbe samo za određenu etničku grupu, a druge su za cijelu općinu. To su Udruga stanovnika Butetown, Udruga stanovnika Esplanade, Prijatelji bolnice Hamadryad, Ujedinjena udruga Caribbean, Ujedinjena Arapska organizacija, Udruga roditelja i nastavnika škole Montstuart, Udruga katoličkih majki. Imena ovih organizacija govore sama za sebe. Ravnatelj Kluba mladih i ravnateljica administrativne službe Betty Campbell također su članovi Uprave za njegovanje međurasnih odnosa.

Nakon što je započeo razvoj nestalo je dosta osjećaja mjesne pripadnosti starom Docku i Udruga stanovnika Butetowna ulaze ogromne napore kako bi u to područje udahnula osjećaj starog prijateljstva koji je postojao prije. Razumljivo je da je početna točka proučavanja Cardiffskog zaljeva upravo sam Dock. Slike koje prikazuju Dock na kraju prošlog stoljeća daju uvid u život kakav je nekada bio. Ovakvi slikoviti dokazi potiču diskusiju i istraživanje. Djeca mogu posjetiti starije u domovima za starije osobe, u bolnicama ili u njihovim domovima kako bi prikupili što je moguće više fotografija i pomogli starcima da ožive prošla vremena. Ovaj poduhvat podrazumijeva da je djecu potrebno podučiti vještina

podrazumijeva da je djecu potrebno podučiti vještinama uspješnog intervuiranja.

Kako se područje razvijalo, tako je i način života postajao sve sofisticiraniji; previše sofisticiran za neke stanovnike. U vrijeme kada su postojale viktorijanske kuće svaka obitelj bila je ponosna na svoju kuću i dvorište. Smeće se tada moglo vidjeti samo u stražnjim uličicama. Stanovnici su iznosili svoje kante za smeće kroz kuće i uvijek čistili slivnike nakon toga te prali ulične prilaze.

Danas ljudi žive u zgradama i stanovima, dijele komunalne kante te nitko ne preuzima odgovornost za čistoću. Stoga standardi čistoće drastično padaju.

Stanovništvo Docka je prije imalo mnogo pivnica. Mnoge od njih su sada demolirane, a područje u čiji se razvoj ulagalo ima samo dvije pivnice s pomorskim imenima "Parobrod Paddle" i "Bosun". U području odmah uz školu Mount Stuart još uvijek ima pubova starog tipa koji također imaju veze s pomorcima, a imena su im: "Sjever i jug", "Brod i kormilar", "Poštanski brod", "Sjeverna zvijezda", "Mountstuart", "Stara morska splavnica" - bogatstvo imena koje bi se trebalo detaljnije istražiti.

Naglasak se također može staviti na imena pojedinih suhih dokova, kao npr. Mountstuart, Bute, Alexandra i Roath.

U ovom kozmopolitskom području različite vjeroispovijesti stanovnika mogu biti uzrokom istraživanja iz razloga što su religiozne građevine od arhitektonskog i povijesnog značaja. Crkva Sv. Stephana je izgrađena u 18. st. za službu bogatim brodovlasnicima i njihovim obiteljima koje su živjele na tom području. Osim toga, proučavajući građevinu može se puno naučiti o ljudima koji su u nju dolazili štovati Boga.

Vjerovanja ljudi koji su često posjećivali različite crkve može biti pomno ispitano i tako činiti osnovu za ankete koje su provodila djeca. Zašto ljudi vjeruju da je njihova vjera najvažnija? Djecu se može naučiti razmišljati na višem nivou ako ih se pusti da se bave ovom temom.

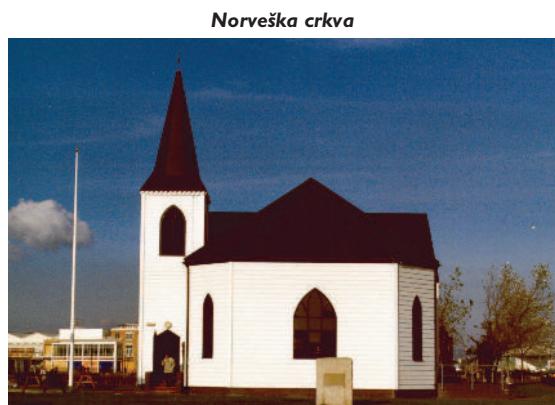
Ovo područje je jedinstveno jer ga se može povezati s počecima stvaranja grada Cardiffa; taj početak povijesno seže do Normana. Prvo naselje Iraca, Španjolaca,

Afrikanaca i Arapa na području starog Docka čestom je temom rasprave o naseljavanju stanovništva različitog etničkog podrijetla i o njihovim naporima kako bi zadržali svoje određene karakteristike na način da su ostajali živjeti zajedno na Docku. Veliko pitanje s kojim su djeca suočena je: "Jesu li prestali biti ponosni naslijedjem koji su im ostavili njihovi očevi i djedovi?" Je li to dobra stvar uklopiti se u novu sredinu ako se time izgubi svaki smisao za vlastiti nacionalni karakter s kojim se pojedinac može identificirati?

Betty Campbell

Prva đamija u Walesu

Norveška crkva

Grčka crkva Sv. Nikole

Norveški festival u Butetownu

Stanovnici Cardiffa

Shakirino podrijetlo

Zovem se Shakira Brito. Imam 11 godina. Nešto ču vam reći o ponekim članovima svoje obitelji koje nisam imala prilike upoznati. Poznajem ih samo iz priča mojih roditelja.

Moj djed se doselio 1920. u Butetown iz Cap Verde, sa zapadne obale Afrike. Došao je raditi u Butetown jer je to bila jedna od najpoznatijih luka za utovar uglja i ljudi su iz cijelog svijeta dalazili kako bi radili na lučkim do-kovima i brodovima.

More igra značajnu ulogu u životu Cardiffa; mnogi mornari su pristizali na brodovima u potrazi za poslom. Oni su se ženili i osnivali svoje obitelji u Cardiffu. To je razlog zašto mi imamo tako puno nacionalnosti u "Tiger Bayu" i zašto učimo o različitim kulturama i religijama.

**Moji učenici su htjeli istražiti tko su stanovnici Doka, lučke četvrti u Cardiffu.
Mnoge cardifiske obitelj, pa tako i obitelji mojih učenika, potomci su mormara koji su pristigli u Cardiff iz cijelog svijeta u potrazi za poslom.
Stanovnici lučkog naselja u Cardiffu su Maltežani, Skandinavci, Grci, Rusi, Arapi, Afrikanci i Karibljani.**

/Betty Cambel/

Moj djed Pedro i moja baka Eleanor, čiji je otac doselio u Cardiff s otoka Trinidat, oženili su se u Crkvi svete Djevice Marije 1926. godine. Imali su šestero djece. Ovo je fotografija s njihova vjenčanja

Butetowsko vjenčanje.

Stanovnici Cardiffa...

Ovo je moja prijateljica Hannah

Njezin pradjet je 1921. godine stigao s Jamajke u Britaniju. Također je bio mornar trgovačke mornarice. Plovio je na mnogim bodovima i video daleke zemlje. Njegov su potopili i on je poginuo zajedno s ostalim mornarima. Pradjet je došao raditi u Butetown jer je to bila jedna od najpoznatijih luka za utovar uglja i ljudi su iz cijelog svijeta dalazili kako bi radili na lučkim dokovima i brodovima.

Europski klubovi u Poljskoj

U Poljskoj, prvi europski klub osnovan je sredinom '90ih godina. Inicijativa je potekla iz Portugala i gospođe Margaride Belard. Učiteljima i lokalnim vlastima predstavio ju je regionalni koordinator Eugeniusz Świątała. Danas mrežu europskih klubova u Poljskoj čini njih tisuću u osnovnim i srednjim školama.

U sklopu svog djelovanja organiziraju aktivnosti u području sporta, kazališta, glazbe, kulture, ekologije i istraživanja. Svake godine organiziraju Okrugli stol europskih klubova koji služi kao forum za razmjenu ideja i iskustava. Redovito obilježavaju značajne europske datume, a organizirali su i nacionalni susret europskih klubova 2001.

U Poljskoj europski klubovi igraju značajnu ulogu u školskom kurikulumu. Od 1999. g. zakonom je obvezno kroskurikularno u školski plan uvesti europsko obrazovanje što se može postići upravo organiziranjem europskog kluba.

Kroz svoj rad i aktivnosti, učenici i učitelji se pripremaju i za sudjelovanje u međunarodnim projektima u okviru programa Comenius, Youth i dr.

Europski klub u Poznaniu, Poljska

U Poljskoj je od 1999. obavezno uvoditi europsku dimenziju obrazovanja u nastavne planove i programe...

Prvi Europski klub u našoj regiji osnovan je sredinom devedesetih. Inicijativa za pokretanje kluba stigla je u Poljsku iz Portugala. Nakon što sam saznao što je to zapravo europski klub, počeo sam naporno raditi. Najvažnija stvar bila je stvoriti sustav informacija o europskim klubovima. Organizirao sam jedan takav sustav koristeći se podružnicama Kuratorium Oswiaty u Lesznu i Kuratorium Oswiaty u Poznaniu (nakon reforme Poljske administracije), gdje radim kao školski inspektor. Bilo je to veoma dobro rješenje jer sam imao dobre kontakte u svakom od tih ureda; radne kolege su mi uvijek htjele pomoći. Osim toga, ako ideja dođe od tako "ozbiljnog" ureda kao što je Kuratorium Oswiaty (to je ustanova koja nadgleda rad svih škola u tom području), svatko će je rado uzeti u obzir prilikom planiranja različitih aktivnosti "školskoga života". Organizirao sam sastanke s učiteljima u različitim gradovima i školama. Lokalne vlasti su me pozivale da

osobno objasnim ideju i učinim je manje apstraktnom. Na tim sastancima ponekad je znalo biti i do 200 profesora. Mislim da je situacija i dandanas dobra. Imamo oko sto i pedeset europskih klubova u gimnazijama, osnovnim i srednjim školama. Oni organiziraju različita zbivanja sa sportskim, kazališnim, glazbenim i ekološkim sadržajima. Organiziraju i tzv. "okrugle stolove europskih klubova" - forume na kojima se razmjenjuju iskustva i ideje. U svibnju obilježavamo Dan Europe i tada organiziramo različite konferencije za učenike i profesore. Prošle godine organizirali smo veliko okupljanje europskih klubova u Koninu. Prilikom obilježavanja Dana Europe u Wielkopolskoj pozvali smo Natašu Ondruškovu i Aureliju Stasajtienu (nacionalne koordinatorice iz Slovačke i Litve). Europski klubovi igraju vrlo važnu ulogu u nastavnom planu i programu škola. Od 1999. obavezno je uvoditi europsku dimenziju obrazovanja u nastavne planove i programe pa su aktivnosti europskog kluba više nego dobro došle. Na osnovi mog iskustva stečenog tijekom proteklih deset godina mogu reći da su učenici i studenti zainteresirani za takve aktivnosti i željni su otkriti što je više moguće o EU putem internacionalnih projekata.

Eugeniusz Switala

NABEC- Nacional Association of Bulgarian European Clubs

NABEC- nacionalno udruženje bugarskih europskih klubova je neprofitna, nevladina organizacija osnovana u travnju 2000. g. U početku je NABEC okupljaо osamnaest klubova za mlade diljem Bugarske. Danas ih je 36, a djeluju kao svojevrstan oblik izvannastavnih aktivnosti za učenike osnovnih i srednjih škola te njihove učitelje. Nedavno su im se pridružili i europski klubovi organizirani u 4 vrtića iz grada Sofije.

Uprava svakog kluba pojedinačno sama odabire aktivnosti i inicijative za djelovanje prema vlastitim mogućnostima i područjima interesa. Neki od njih su:

- Debate i javne rasprave o europskim integracijskim procesima institucijama te politici i administraciji Europske unije;

Europski klub pri srednjoj školi Senvagé Vilnius, Litva

Ovaj Europski klub osnovan je 1994. g. zahvaljujući inicijativi Međunarodnog koordinacijskog centra ze europske klubove Lisbon. Neki od projekata koje je ovaj klub proveo:

- Sudjelovanje u projektu Europa u školi;

- Proučavanje kulturnih tradicija ostalih europskih naroda;
- Izdavanje brošura, članaka itd;
- Obilježavanje značajnih datuma i obljetnica;
- Suradnja i kontakt s Europskim klubovima dijem Europe.

Glavna je zadaća NABECA koordinacija i pružanje potpore radu mreže klubova u Bugarskoj, a djeluje kao glavno sjedište za distribuciju informacija, materijala te stvaranje mreže između svih članova u svrhu njihova boljeg i kvalitetnijeg djelovanja. Osim ove, zadaća NABECA je i povezivanje i uspostavljanje komunikacije bugarskih Europskih klubova s ostalima u Europi, te pronalazak partnera za međunarodne projekte.

Pregled nekih značajnih projekata:

- Postavljanje izložbe fotografija o Bugarskoj u Belgiji;
- Susret Europskog kluba Gimnazije Christo Botev s klubom iz Lisabona;
- Susret Europskog kluba Gimnazije ESPA s portugalskim piscem Pedrom Tamenom;
- Suradnja na knjizi *Lijepa lijepu donosi* s Europskim domom Slavonski Brod;
- Sudjelovanje na trećem akademskom forumu Europskog parlamenta mladih u Marseilleu;
- Organizacija međunarodne radionice *A star striving to the family of other stars* itd.

1993. g:

- Sudjelovanje na Europskom zimskom tjednu u Grčkoj u organizaciji Ministarstava za obrazovanje i vanjske odnose Grčke i Litve itd.

- Sudjelovanje u projektu Europa u školi;
- Obilježavanje Dana Europe i 50. obljetnice Schumanove deklaracije
- Projekt Zamjena uloga učenika s učiteljima;
- Proslava Dana europskih jezika
- Partneri u projektu Moje selo, 1998., Italija;
- Partneri u projektu Božićni običaji i tradicije, 1999., Poljska;
- Partneri u projektu Poznati europski skladatelji, 1999., Austrija;
- Sudjelovanje u projektu Evora, 2000., Portugal;
- Sudjelovanje u projektu Šport, 2001., Poljska;
- Suradnja na knjizi *Lijepa lijepu donosi* s Europskim domom Slavonski Brod;
- Sudjelovanje u natjecanju *Nezaboravno putovanje u svijet telekomunikacija*, Lisbon, osvojeno 1. mjesto te nagradno putovanje na EXPO 1998. u Lisabonu;
- Razmjena učenika s Danskom te s Njemačkom od 1993. g;

Europski klub u Lillehammeru, Norveška

Naši učenici svakodnevno dobivaju mnoštvo informacija iz različitih izvora.

Nužno je da ih naučimo kako razdvojiti potrebne i korisne informacije od onih nepotrebnih. Moramo naučiti biti kritični prema različitim medijima i ne vjerovati svemu što čujemo ili vidimo jer ono što vidimo na televiziji ne mora nužno biti i točno.

Više od svega nužno je da ih naučimo razumjeti primljenu informaciju jer će u suprotnome biti dobro informirani, ali ipak neupućeni.

Naše društvo se razvija u nesolidarno društvo čija jedina briga smo mi sami sebi. *Ja ču živjeti dobro, ja ču biti bogat, ja ču biti zdrav, ja ču biti sretan i učiniti ču sve da*

ostvarim svoj cilj.

Već uočavamo da ovakav razvoj ima grub utjecaj na demokratsko razmišljanje, solidarnost i toleranciju koji postaju sve manje važni. Društvo se mijenja, stare vrijednosti su manje vrijedne. Moral i etika više nisu važni. Sve dok nitko ne otkrije ili ne sazna što radiš, možeš činiti sve što želiš kako bi postigao svoj cilj.

Uzimajući u obzir sve ovo, posvetili smo pažnju u podučavanju djece interkulturalnom obrazovanju i radu u europskom klubu.

Multikulturalno obrazovanje je ono što se mora provoditi ukoliko želimo upoznati druge države, narode, kulture ili načine življenja.

Moramo učiti o razlikama i naučiti poštivati one koji su drugčiji od nas. Upoznavajući ljudе iz drugih zemalja, postajemo sposobniji razumjeti različitosti i shvatiti da smo i unatoč različitostima svi jednaki kao ljudska bića. Dok radimo na razumijevanju i implementaciji osnovnih vrijednosti, stvaramo i platformu za učenje o ljudskim pravima.

Europski klub, multikulturalno obrazovanje, demokracija i ludska prava

Carpe Diem

Koristimo vijesti iz novina, TV-a, radija ili interneta, ili aktualna zbivanja, kao početnu točku za različite školske predmete – učenje etike, demokracije ili ljudskih prava.

U različitim predmetima vijesti se koriste kao motivacija ili pomoć učeniku da razumije ono o čemu se govori.

Situacije kao što su napadi na imigrante, zlouporaba droge ili oružana pljačka upotrebljavamo za diskusije, igru uloga, razredne sastanke ili projekte. Nakon toga koristimo situacije iz vlastitih života za koje procijenimo da su dobre kao polazišne točke za raspravu. Uočili smo da su učenici angažirani kad se radi o lokalnoj vijesti, o nečemu što se dogodilo u blizini.

Želimo da naši učenici budu svjesni svojeg mišljenja i da se bore za njega. Stoga uvijek koristimo metode u kojima oni prvo moraju razjasniti svoje vlastite stavove. U sklopu redovnog sata moguće je raspravljati i o vijestima iz svijeta s našim prijateljima iz europskih klubova diljem Europe. Možemo organizirati chat

između učenika iz više zemalja. Nakon *chat-a* učenici koji su sudjelovali u njemu mogu svojim kolegama u školi prenijeti ono što su naučili ili čuli od svojih prijatelja. Uzbudljivo je vidjeti kako istu situaciju različito procjenjuju.

Europski klub, međunarodni projekti

Pridružili smo se mreži europskih klubova 1997. godine i od tada smo sudjelovali u brojnim projektima. Neki od njih su: **Voda, Moj grad, Turizam – kroz oči najmladih, Božićni projekt, Sport**

Proveli smo projekt o **metodama podučavanja**, te smo dva puta organizirali „writing – relay“ u kojem su sudjelovale brojne zemlje. Zadnji put je to bilo 2003 kada su sudjelovale Poljska, Portugal, Litva i Norveška. Isto tako smo provodili projekt „Mjesta pod zaštitom UNESCO-a“, te projekt o rijetkim biljkama u različitim zemljama. Prevodimo i pjesmicu koju smo dobili iz Italije, a koju planiramo prevesti na što više jezika. Sudjelovali smo u Comenius projektu i još uvijek sudjelujemo zajedno s Latvijom, Italijom, Španjolskom i Nizozemskom.

Sudionici smo i projekta o demokraciji koji jeiniciralo

Sudionici smo i projekta o demokraciji koji jeiniciralo Nordijsko vijeće ministara. Radimo zajedno s kolegama i učenicima iz Rusije, Estonije, Latvije i Finske. Kroz naš rad s vijestima u obrazovanju sudjelovala sam na svjetskom kongresu u Južnoj Africi 2001. godine kao i na dva seminar u Srbiji 2003. i 2004. godine. U Hrvatskoj sam bila dva puta – 2002. godine na seminaru u Biogradu i sada u Dubrovniku.

Proljetos su naši nastavnici, asistenti i jedan roditelj bili na studijskom putovanju u Bratislavu, Budimpeštu i Beču, a sve zahvaljujući Mreži europskih klubova.

Bodil Alver Moen, Søre Ål Skole, Hamarveien 131
2613 LILLEHAMMER, Norveška
Dubrovnik, 2005.

Iskustva iz Engleske

EuroLink novine koje su napisala djece Europe za djecu Europe

Nastanak projekta

Projekt je nastao nakon studijskog posjeta učitelja iz nekoliko europskih zemalja Lisabonu 1993. godine. Namjera je bila proučiti portugalski sustav europskih klubova i ispitati njihov utjecaj na kurikulum s gledišta mogućeg proširenja sličnog sustava u našim školama. Margarida Belard iz Centra za europsko obrazovanje organizirala je naš posjet.

Svi sudionici vratili su se iz Portugala puni entuzijazma i spremni kapitalizirati svoje novostečeno iskustvo i znanje. Tako je nastala ideja o otvaranju komunikacijskog kanala za djecu Europe.

Philip Lee predstavio je ideju o EuroLinku malenoj grupi kolega iz Europe i naišao je na brojne pozitivne komentare. Uz ohrabrenje Lesley-Ann Jones postavljeni su rokovi za prvo izdanje, a učenicima osnovne škole Portishead povjeren je zadatak da naprave prvo izdanje. Prvom izdanju Euro Linka, koje je objavljeno u siječnju 1994. godine, doprinijele su škole iz Portugala, Nizozemske i Velike Britanije.

U posljednjih sedam godina projekt se razvio te su uključeni i partneri iz Njemačke, Italije i Rumunjske. EuroLink se u projektu objavljuje dva do tri puta godišnje.

Ono što EuroLink čini uspješnim je zasigurno golemi entuzijazam nastavnika i učenika. Uvijek me iznova zaprepašćuje činjenica kako se ideja koju sam skicirao na pozadini omotnice dok sam čekao let na aerodromu brzo realizirala i razvila se na ovako pozitivan način.

Distribucija EuroLinka

Sve škole koje sudjeluju u projektu dobiju primjerke EuroLinka, no isto tako primjeri EuroLinka šalju se i u druge škole u Europi. Prvo izdanje bilo je poslano u Austriju, Belgiju, Cipar, Englesku, Finsku, Njemačku,

Ciljevi

obogatiti i stimulirati europsku dimenziju unutar škola
osigurati razmjenu informacija između učenika
različite dobi i različitog podrijetla
potaknuti djecu da pišu za šиру publiku
pomoći učenicima da prodube svoje znanje o Europi
pa potom i razumijevanje, promovirajući pozitivne
stavove i rušći stereotipe
promovirati suradnju među djecom različitih kultura.

Maltu, Sjevernu Irsku, Nizozemsku, Norvešku, Portugal, Rumunjsku, Rusiju, Škotsku, Švedsku, Švicarsku i Wales. Sljedeće primjedbe rezultat su diskusije u kojoj su sudjelovali Margarida Belard, Margarida Guimares, Lesley-Ann Jones i Philip Leea.

- 9 škola sudionica u EuroLinku je maksimalan broj.
- 4-5 zemalja bi trebao biti maksimalan broj u nadolazećem vremenu, što se tiče novih suradnika na časopisu.
- Uspjeh EuroLinka zahvaljujemo osobnom kontaktu i povjerenju koje se stvorilo unutar grupe, te zadovoljstvu što radimo zajedno i doprinosimo timu. Osnovno je to što nismo učinili ništa čime bismo ugrozili osjećaj harmonije ili postavljeni cilj.
- Svako izdanje EuroLinka bit će tematsko. Tema bi trebala biti prikladna za uzrast učenika od 5 do 18 godina. Jedna od prednosti EuroLinka je ta što uključuje sve dobne skupine. Učenici na taj način mogu razmjenjivati rad i uspjeh preko internacionalnih i dobnih granica.
- Škole bi se trebale mijenjati pri kreiranju, izdavanju i distribuiranju EuroLinka
- Prepoznata je vrijednost redovnog sastajanja, dijeljenja ideja, rješavanja nesporazuma i stvaranja plana za budućnost

Philip Lee

Pregled izdanja EuroLinka od 1993. – 2003.

Br.	Datum	Naziv	Sudionici	Izdavač	Škola
1	01.1994	Christmas in my country	Pt, NI, UK	Philip Lee.	Portishead Primary
2	06. 1994	My Country	Pt, NI, UK, D	Margarida Guimares	Escola EB2 Caxias
3	12. 1994	Leisure and holidays	Pt, NI, UK, D	Roland Philippo	Juliana school
4	07. 1995	Everyday School Life	Pt, NI, UK, D	Bernd Ulrich Neunz	KGS Erfurt
5	02. 1996	The Environment	Pt, NI, UK, D	Lesley Jones	Holy Child school
6	06. 1997	Toys and Games	Pt, NI, UK, D	Martha Mantel	T' Prisma
7	12. 1996	Be Happy Be Healthy	Pt, NI, UK, D	Elisabeth Mehle	August Macke
8	06. 1997	School's out!	Pt, NI, UK, D	Gerald Broadbent	Archbishop Thurstan
9	12. 1997	Myths Heroes & Legends	Pt, NI, UK, D	Leonor Santos	Escola Prof. Noronha Feio
10	06. 1998	The Oceans – EXPO '98	Pt, NI, UK, D	Philip Lee	Portishead Primary
11	12. 1998	Christmas	Pt, NI, UK, D	Gerald Broadbent	Beverley Grammar
12	06. 1999	Fit for Life	Pt, UK, D	Elisabeth Mehle	August Macke
13	01. 2000	The Millennium	Pt, UK, D	Philip Lee	Stanbridge
14	05. 2000	Icons	Pt, UK, D, It	Bernd Ulrich Neunz	KGS Erfurt
15	06. 2001	My Town	Pt, UK, D, It	Gerald Broadbent	Beverley Grammar
16	12. 2001	Food	Pt, UK, D, It	Elena Sanvito	ISIS Carlo Porta
17	12. 2002	My School	Pt, UK, D, It, Rom	Philip Lee	Stanbridge Primary
18	11. 2003	Europe	Pt, UK, D, It	Isabel Lorenço	Escola EB2,3 Sã o Bruno

Europski klub Gimnazija Rozsa Ferenc, Bekescsaba, Mađarska

Ministri obrazovanja zemalja Europske unije su 1996. godine preporučili da se europska dimenzija obrazovanja uključi u nacionalne školske kurikulume kako bi se razvila ideja slobode, ljudskih prava i demokracije; elementarnih principa, sposobnosti i vještina te kako bi se proučavalo europsko gospodarstvo i komunikacijske tehnike.

Iako su u našem kurikulumu ne samo prisutni nego i naglašavaju sadržaji koje EU preporuča,, odlučili smo školske godine 2000./01. u Gimnaziji Rózsa Ferenc u Békéscsabu uvesti novi predmet *Učimo Europu*, čiji kurikulum obuhvaća informacije o Europskoj uniji i različite načine učenja o Evropi i za Evropu, budući da je zahtjev za tom vrstom znanja sve veći.

Učenicima smo omogućili učenje tri strana jezika tijekom školovanja., a u skladu s Lisabonskom strategijom koja naglašava važnost e-učenja, oni stječu informacijsko-komunikacijska znanja te im omogućavamo polaganje ispita za stjecanje ECDL diplome (European Computer Driving Licence).

Smatramo da je osobno iskustvo vrlo važno, stoga organiziramo kampove ili studijska putovanja po Evropi svako ljeto – na taj način susrećemo se sa školama partnerima i prijateljima.

Europski klub odlučili smo osnovati stoga da učenike što bolje pripremimo za komunikaciju s ljudima iz drugih zemalja te kako bi ih zainteresirali za različite teme.

Cilj ovoga kluba je da djeca upoznaju različite regije, kulture, europske navike i dati im uvid u povijest, aktivnosti rad institucija Europske unije.

Za svaku temu organiziramo sastanak i planiramo učenje u četiri glavna područja,

Prvo želimo da se djeca međusobno bolje upoznaju i postanu prijatelji. ovdje su važne igre upoznavanja kao i aktivnosti „kohezije grupe“.

Drugi cilj je upoznati sudionike s manje poznatim europskim regijama kroz ugodno osobno predstavljanje. Upoznavanje europske tradicije i naslijeđa s naglaskom na osobno iskustvo je treće područje rada.

Četvero područje obuhvaća osnovno znanje o Europskoj uniji, njezinoj povijesti, institucijama i mladi ga usvajaju na jednostavan način kroz igru.

Kroz svoj rad posljednjih godina uočili smo da su doista zainteresirani kada je riječ o ovoj vrsti znanja. Uključuju se u aktivnosti i obavljaju zadatke s voljom.

Naša je želja pomoći posebnog europskog razreda i Europskog kluba, obrazovati naše učenike da postanu otvoreni i slobodni građani Europe.

Csató Katalin

fcskati@freemail.hu

Interkulturalizam na djelu - Europski klub Gimnazije Svetog Ištvana

Europski klub Gimnazije Svetog Ištvana ne postoji dugo, ali je za kratko vrijeme svoga djelovanja učinio puno važnih stvari.

Prije svega, rad europskog kluba najviše ovisi o učeničkim aktivnostima. Oni program predlažu, dogovaraju i usvajaju. Nastavnik/ci su uvijek tu da pomognu ili daju savjet; ali samo to, jer on/ona je samo još jedan od članova kluba.

Započeli smo s otkrivanjem Mađarske i pokušajima da pronađemo suradnike iz Europe. Naša prva tema je bila rijeka Dunav – gospodarstva koja se na nju vezuju i koje ona omogućava, ekologija, Sisi – austrougarska kraljica, dvorci, prošlost i sadašnjost. Bili smo na nekoliko ekskurzija, obišli muzeje, a učenici su posegnuli za informacijama u literaturi. Sudjelovali smo svake godine na natjecanju Europa u školi. To je bio početak. Prirodno je da smo htjeli prvo istražiti vlastitu kulturu i potom širiti područja svojih istraživanja. Učenici žele znati što više o vlastitoj zemlji i kulturi kako bi bili spremniji predstaviti je na susretima s učenicima iz drugih zemalja. Sljedeći korak je bio organizirati posjet mjestima o

kojima smo pisali i vidjeti originalne dvorce. Odabrani učenici posjetili su Beč i razgledali Schönbrunn. Potom smo otkrivali naše veze s ostalim evropskim zemljama. Pripremili smo knjižicu "Pet poznatih mađarskih žena" jer smo pronašli osobe koje su bile znane i izvan naše zemlje. Jedna je bila kraljica i svetica, druga - povijesna junakinja, treća – žena koja je prva pokrenula rad dječjih vrtića u Mađarskoj, četvrta – folk pjevačica i peta – sportašica. Njihova imena su Hedvig Anjou, Ilona Zrínyi, Theresa Brunswick, Márta Sebestyén, Krisztina Egerszegi. Surađivali smo europskim klubom iz Austrije i Njemačke. Na temu dvoraca surađivali smo s jednom njemačkom školom; oni su za nas izradili model dvorca Wartburga, a mi njima model jednog od naših dvoraca.

Takav način rada vodio je u osobne susrete. Ugostili smo nekoliko latvijskih studenta. Prošle godine smo imali priliku susresti se s poljskim učenicima. Bili smo pozvani u Wadowice dvaput. Na prvom susretu su se predstavili raznovrsni europski klubovi iz susjednih zemalja. A u proljeće manja grupa članova našeg kluba posjetila je Wadowice gdje je Towarzystwa Krzewienia zajedno s

Wladyslawom Krajem organizirala susret mladih i započela s radom „Euro Circle“ pokreta. Zaključili smo da su nam susreti, kao što je bio taj - gdje mladih mogu susresti jedni druge, razgovarati o svojim problemima, željama i idejama na oficijelnim susretima ili nakon njih u neformalnom druženju – potrebni za uspješan nastavak rada.

Trenutno, ove školske godine, članovi kluba predstavljaju svoj rad u drugim školskim sredinama, koje se pokazale interes za suradnjom.

Ako bolje pogledate što smo mi radili u prošlom periodu, primijetit ćete da smo u svom radu, bez prisile, prakticirali interkulturne principe. Učenici su tijekom susreta, i nakon njih, nastupali otvoreno - uvažavali tuđa mišljena, ideje i ostvarivali dobre odnose s vršnjacima iz drugih zemalja.

Katalin Zsiday Galgóczy,

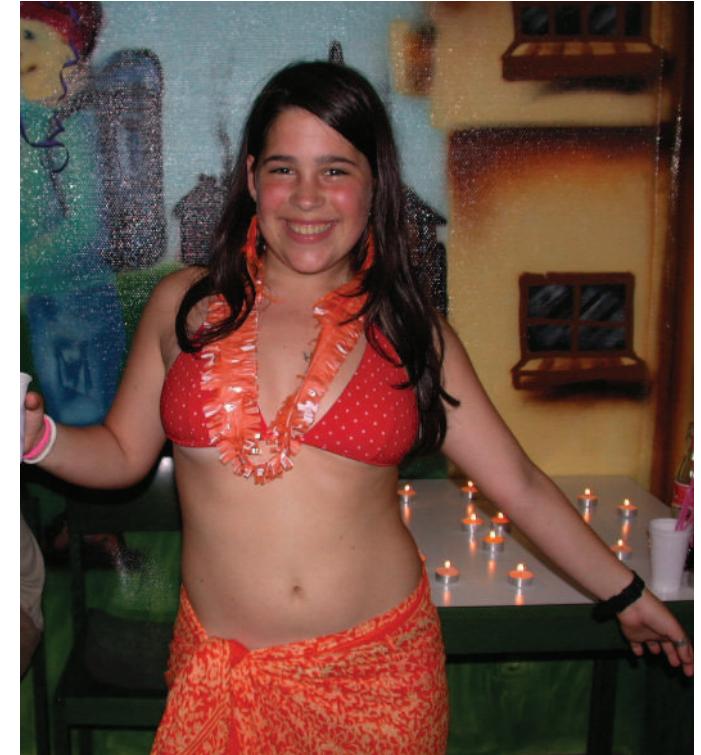
Szent István Gimnázium

Europe Club, Budapest, XIV. Ajtósí Dürer sor 15.

Hungary, H - 1146

Tel.: 00 36 1 343 7566 or 00 36 1 343 0005

Fax.: 00 36 1 344 0347

Međunarodna mreža europskih klubova

Austrija	Ms DORIS GRAF HAUPTSCHULE NEUFELD HAUPTSTRASSE, 32 2491 NEUFELD TEL: 43.2624.52698 - FAX: 43.2624.52698 E-MAIL: DORIS.GRAF@LEHRER.BGLD.AT
Belgija	Mre GÈNE LEYS STEDELYK INSTITUUT VOOR SIERKUNSTEN EN AMBACHTEN Cadixstraat 2 2000 ANTWERPEN Tel: 32.3.2060082 - Fax: 32.3.2060085 E-mail: sisa@village.uunet.be martin.nauwelaerts@sisa-antwerpen.be
Bugarska	Ms ZDRAVKA NAIDENOVA UNIVERSITY OF SOFIA J.K. Mladost – 2 bl. 237 entr. A ap.10 1799 SOFIA Tel: 359.2.751736 - Fax: 359.2.9713871 E-mail: assolusbul@hotmail.com
	Ms Krasimira Venelinova Vasileva J.K. Strelbishte, bl.35 ^а , ent.A, fl.5 1404 SOFIA Tel: 359.2.599670 E-mail: georgvas@iterra.net
Estonija	Ms Lucie Shpineva Mahtra 26-93 Tallinn, 13811 ESTONIE Tel: 372.6.34.33.35 E-mail: partic@hot.ee
Finska	Ms LEILA TERHOLEHTO-SÄTERI METSOLAN ALA-ÄSTEEN KOULU PL 3403 00099 Helsingin Kaupunki FINLAND Tel: 358.0505925584 - Fax: 358.9.31082409 E-mail: leila.terholehto@edu.hel.fi
	Mr. Leo Lindblom Pakilan ya, PL 3407 00099 Helsingin Kaupunki FINLAND Tel: 358.310882413 – Fax: 358.31082422 E-mail: Leo.Lindblom@edu.hel.fi

Francuska	Ms THERESE BADUEL-CAHEN LYCÉE MARSEILLEVEYRE 83 Traverse Parangon 13285 MARSEILLE CEDEX 08 Tel: 33.491.176700 - Fax: 33.491.176705 E-mail: theresebc@aol.com
	Mr DANIEL MICOLON LYCÉE MARSEILLEVEYRE 83 Traverse Parangon 13285 MARSEILLE CEDEX 08 FRANCE Tel: 33.491.176700 - Fax: 33.491.176705 E-mail: daniel.micolon@wanadoo.fr
Hrvatska	Ms Bozica Sedlic Europe House Slavonski Brod Antuna Barca 30 35000 Slavonski Brod CROATIA Tel: 385.0.35.265.189 Tel. 00385. 0.35.415.190 E-mail: europski-klub@sb.t-com.hr
Irska	europski-dom@sb.t-com.hr Mr SEÁN Ó'DÍOMASAIGH ST. MICHAEL'S PRIMARY SCHOOL Patrick's St. TRIM Co. MEATH Tel: 353.46.31813 - Fax: 353.46.37527 E-mail: bogman@indigo.ie
Italija	Ms ANGELA PAGANELLI LICEO SCIENTIFICO STATALE “RICARDO NUZZI” Via Paganini 70031 ANDRIA - BARI Tel: 39.0883.562756 – Tel and Fax: 39.0883.563214 E-mail: nicola-angela@libero.it
	Ms ELENA SANVITO Isis “CARLO PORTA” Via Della Guerrina, 15 20052 MONZA Tel: 39.039.2023118 - Fax: 39.039.835385 E-mail: elena.sanvito@tin.it

Latvija	<p>Ms Anna Platonova Information Department European Integration Bureau Basteja blvd. 14, Riga LV 1050 Latvia Tel: 371750533 – Fax: 3717286672 E.mail: anna.platonova@eib.lv</p> <p>Mr. Eduards Kusners European Integration Bureau Basteja bulv. 14 Riga LV 050 Latvia Tel: 3717287904 – Fax: 3717286672 E.mail: eib@eib.en</p>	Nizozemska	<p>Mr JUR MOORLAG OSG SINGELLAND LOCATIE ISK SPLITTING 17 9202 LC Drachten Tel: 31512546165 - Fax: 31.512514106 E.mail: j.moorlag@singelland.nl</p> <p>Mr GERT OCHSENDORF ETTY HILLESUM LYCEUM Het Vlier I 7414 AR DEVENTER Tel: 31.570.665966 - Fax: 31.570.649979 E.mail: g.ochsendorf@ettyhillesumlyceum.nl</p>
Litva	<p>Ms AURELJA STASAITIENE INFORMATION AND DOCUMENTATION CENTRE ON THE COUNCIL OF EUROPE Gedimino 51 2635 VILNIUS Tel: 370.2.496647 - Fax: 370.2.496214 E.mail: euro@lnb.lrs.lt</p>	Norveška	<p>Mrs BODIL ALVER MOEN SØRE ÅL SKOLE Hamarveien 131 2613 LILLEHAMMER Tel: 47.612.67321 - Fax: 47.612.67334 E.mail: bodil.alvermoen@lillehammer.kommune.no</p>
Luksemburg	<p>Mr. Pierre Fusenig CLUB EUROPÉEN DIFFERDANGE BP 22 L-4504 Oberkorn Luxembourg Tel: 352.580246 – Fax: 352378770 E. mail: pierre.fusenig@ci.educ.lu</p>		<p>Ms Inger Jevne Lillehammer Kommune Skoleavdelingen Serviceboks 2626 LILLEHAMMER Tel: 4761266319 – Fax: 4761266498 E.mail: inger.jevne@lillehammer.kommune.no</p>
Madžarska	<p>Mrs MARIA GUOTH HUNGARIAN COMMITTEE OF "EUROPE AT SCHOOL" Damjanich utca 38. 1071 BUDAPEST Tel and Fax: 36.1.3224133 E.mail: mguoth@axelero.hu</p> <p>Mrs Kristina Dobos Budapesti Fasori Evangélikus Gimnázium Városlicueti Fasor 17/21 1071 BUDAPEST Tel: 36.1.269.45.34/06-30-9866-738 – Fax: 36.1.269.45.34 E.mail: dobosk@hu.inter.net</p>		<p>Ms. Kristin Rustad Hammartun Barneskole Skolegata 32-37 2609 LILLEHAMMER Tel: 4761267172 – Fax: 4761267171 E.mail: Kristin.rustad@lillehammer.kommune.no</p> <p>Mr. Vidar Langestrand Viktorsv.2 3145 Tjóme Tel: 4733067940- Fax: 4733067941 E.mail: solreig.laland@tjome.kommune.no</p>

Međunarodna mreža europskih klubova

Njemačka

Ms ELISABETH MEHLE
AUGUST-MACKE SCHULE
Gaussstr - 2
53125 BONN
Tel: 49.228.777340 - Fax: 49.228.777344
E-mail: august.macke@schulen.bonn.de

MR. WILFRIED MÜLLER
AUGUST-MACKE SCHULE
Gaussstr - 2
53125 BONN
Tel: 49.228.777341 - Fax: 49.228.777344
E-mail: august.macke@schulen.bonn.de

Poljska

Ms MARIOLA IWANOWSKA MACKOWIAK
DEPARTMENT FOR EUROPEAN EDUCATION AND
INFORMATION
Committee for European Integration
Ul.Krucza 38/42
00-512 Warsaw
Tel: 48.22.4555458/55 - Fax: 48.22.4555453
E-mail: mariola-iwanowska@mail.ukie.gov.pl

Mr Eugeniusz Switala
Kuratorium Oświaty w Poznaniu
Delegatura w Lesznie
Pl. Kościuszki 4
64-100 Leszno
Tel: 48655292508 – Fax: 48655205729
E-mail: eswit@porta.onet.pl

Portugal

Mr Filipe Teixeira / Mr Tierry Cachado
GAERI - Unidade de Coordenação dos Clubes Europeus
Ministério da Educação
Av. 5 de Outubro, 107 – 6º
1069 – 018 Lisboa
Tels: 351.217811783/4 / Fax: 351.217960984
E-mail: clubes.europeus@min-edu.pt

Ruska Federacija

Ms ALLA ANATOLJEVNA BATIOUKOVA
ECOLE № 406
ul. Leontievskaja, 10
189620 Pouchkine, ST. PETERSBURG
Tel: 7.812.4665853 – Fax: 7.812.466.03.77
E-mail: rmk@rmk.push.nit.spb.su

Mr Dmitry Baryshnikov
CEIC (School of International Relations)
Smolny str. 1/3, entr. № 8
183 060 Saint-Petersburg
Tel: 7812.276.6116 – Fax: 7812.2766223
E.mail: barydmit@dip.pu.ru

Ms Ludmila Glouschkova
Club "Amitie" Palais des creativites des Jenues de Saint-Petersbourg
39, av. Nevsky
19104 Saint-Petersbourg
Tel: 7812 3149851 – Fax: 7812 3101414
E.mail: kiselev@anichkov-dvorets.spb.ru

Slovačka

Ms NATASA ONDRUSKOVÁ
SEKRETARIAT EUROPE AT SCHOOL
CENTER FOR EUROPEAN CLUBS
SPU
Pluhova 8
P.O. BOX 26
83000 BRATISLAVA
Tel: 421.24.4459178 – Fax: 421.7.44459178
E-mail: natasaondruskova@fedu.uniba.sk

Mr. Jergus Sivos
Gymnázium Einsteiwova 13
85101 BRATISLAVA
Tel: 421255572244 – Fax: 421255572244
E.mail: natasaondruskova@fedu.uniba.sk

Španjolska

Mr Luis Carro
Facultad de Educacion
Campus Miguel Delibes
E-47011 Valladolid
Tel: 34983.423.464 – Fax: 34983.423.464
E.mail: lcarro@doe.uva.es

Korisne informacije

Švedska	<p>Ms MAJ-BRITT LISZKA-HACKZELL SÄVAR K.D.F. - SÄVAR SKOLA Box 34 91821 SÄVAR</p> <p>Tel: 46.90.164008 - Fax: 46.90.50958 E-mail: maj-britt.liszka-hackzell@umca.se</p> <p>Ms Elisabeth Uppsäll Dragonskolan Dragongatan I 903 22 Umeå</p> <p>Tel: 4690162492 – Fax: 4690162492 E.mail: elisabeth.uppsall@umea.se</p> <p>Ms Carina Arkhult Kompetensnätverket, Östra Rådhusgatan 8B, 903 26 UMEA</p> <p>Tel.: 4690134450 – Fax: 4690129375 E.mail: carina@kompetensnatverket.se</p>
Ujedinjeno Kraljevstvo	<p>Mrs BETTY CAMPBELL 34 Loudoun SQ Butetown CARDIFF CF05 0JD</p> <p>Tel: 44.02920.480724 - Fax: 44.02920.465282 E.mail: bcampbell@cardiff.gov.uk</p> <p>Mrs Gerald Broadbent Beverley Grammar School Queensgate Beverly East Yorkshire HUM 8NF United Kingdom</p> <p>Tel.: 1482881531 – Fax: 1482881564 E. mail: GerryBroad@aol.com</p>
Ukrajina	<p>Ms Polina Verbytska Halytska 1/5, Lviv 79008</p> <p>Tel.:380322976689/ 743455 – Fax: 380322976689 E.mail: doba@mail.lviv.ua</p>

Institucije Europske unije	
Internet portal EU	Pomoću njega mogu se istraživati institucije Unije, zajedničke politike, pretraživati službeni dokumente Unije... itd. na svih 11 službenih jezika Unije. http://www.europa.eu.int
Europska komisija	European Commission - jedno je od najvažnijih tijela Unije. Priprema zakonske prijedloge, primjenu načela zajedničkih politika itd. http://www.europa.eu.int/comm/index.htm
Europski parlament	European Parliament http://www.europarl.eu.int
Vijeće Europske unije	Council of the European Union http://ue.eu.int
Europski sud	Court of Justice of the European Communities http://curia.eu.int
Europski revizijski sud	European Court of Auditors http://www.eca.eu.int
Ekonomski i socijalni odbor	The Economic and Social Committee http://www.esc.eu.int/ ; http://www.ces.eu.int
Odbor regija	The Committee of Regions Savjetodavno tijelo EU, zastupa interese regija u donošenju i provedbi politika EU http://www.cor.eu.int
Europska središnja banka	European Central Bank http://www.ecb.int
Europska investicijska banka	European Investment Bank http://eib.eu.int
Europska banka za obnovu i razvoj	EBRD http://www.ebrd.com
Vijeće Europe	http://www.coe.int

Korisne informacije

USMJERIVAČI I STRANICE VEZANE ZA EU	
Virtualna knjižnica	Razvrstava Internet stranice po raznim disciplinama. http://vlib.org
Vlade na Internetu	Governments on the WWW Baza je podataka s Internet adresama vlada, parlamenta, ministarstava, političkih stranaka . u 220 zemalja svijeta. http://www.gksoft.com/govt
Europa na Internetu	Europe on Internet Usmjerivač je Europskog dokumentacijskog centra u Mannheimu, sadrži iscrpne opise programa EU, veze na Internet stranice ustanova koje se bave EU i sl. http://www.uni-mannheim.de/users/ddz/edz/eedz.html
Europska informacijska udruga	European Information Association - EIA Udruga je stručnjaka za informacije o EU, pruža obilje informacija o EU. http://www.eia.org.uk
Eurointernet	Vodič koji usmjerava na institucije EU, sveučilišta i istraživačke ustanove koji se bave europskim studijima, časopise o EU, i sl. http://eiop.or.at/euroint
Rječnik termina	Za programe o EU - u SCAD bazi podataka. http://europa.eu.int/scadplus/scad_en.htm http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/cig/g4000.htm
Rječnik termina EU	Institucije, politike i programi EU. http://www.ecu-notes.org/atoz997/atozfset.html
Rječnik termina EU	Kratice, institucije, politike i programi EU. http://www.abdn.ac.uk/pir/sources/europe.htm
EUROSTAT	Ured za statistiku Europskih zajednica. http://www.europa.eu.int/en/comm/eurostat/eurostat.html
EURLEX	Baza novih pravnih propisa EU, sadrži i tekstove osnivačkih ugovora, informacije o propisima u pripremi te novije presude Europskog suda. http://europa.eu.int/eur-lex/en/index.html
SCAD PLUS	Sustav za pristup dokumentaciji EU. Sadrži datume i teme sastanaka institucija EU; informacije o slobodi kretanja, zapošljavanju, socijalnoj zaštiti i sl.; te rječnik pojmljova EU. http://europa.eu.int/scadplus

Hrvatske adrese o EU	
Vlada RH	http://www.vlada.hr
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	http://www.mvpei.hr
Delegacija Europske komisije u RH	http://www.delhrv.cec.eu.int
Pakt o stabilnosti za jugoistočnu Europu	http://www.stabilitypact.org

PROGRAMI I STRANICE EU ZA MLADE		PROGRAMI I STRANICE EU ZA MLADE	
European SchoolNet	Mreža je europskih škola, povezuje učenike, učitelje, ministarstva prosvjete 20 europskih država s brojnim infomracijama za učitelje i učenike o tomu što je EU i kako o njoj podučavati i sl. http://www.eun.org	Europski forum mladih	European Youth Forum Mreža je omladinskih udruga koja promiče interese mlađih na europskoj razini. http://www.youthforum.org/
Opća uprava Europske komisije za obrazovanje i kulturu	Nudi informacije o obrazovanju, stručnom usavršavanju i programima za mlade, te sportu, Uprava provodi programe za obrazovanje i usavršavanje mlađih i odraslih. http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm	INFOmobil	Daje praktične informacije za mlade o putovanjima, studiranju, životu i radu u zemljama EU. http://www.eryica.org/infomobil/
TEMPUS	Program suradnje između EU i zemalja srednje i istočne Europe na području visokoškolskog obrazovanja. Financiraju se projekti vezani za upravljanje sveučilištima, suradnju između poduzeća i sveučilišta, dodjelu stipendija studentima i profesorima te reformu visokog školstva. http://europa.eu.int/comm/education/progr.html	Eurocities guide	Vodič za putovanja po velikim europskim gradovima. http://www.newropceans.org/en/webzine/eurocities_guide.htm
SOCRATES	Krovni program EU za obrazovanje. http://europa.eu.int/comm/education/socrates.htm	Uprava Vijeća Europe za mlade	sudjeluje u razvoju politika za mlade na europskoj razini. Sufinancira i pruža podršku obrazovnim i drugim aktivnostima usmjerenih ka mladima. http://www.coe.int/T/E/Cultural-Co-operation /Youth/
Programi EU za mlađe	Nudi informacije o politici EU usmjerenoj ka mlađima poput YOUTH programa EU - namijenjen mlađima od 15 - 25 godina, potiče razmjenu i susrete mlađih i njihovih udruga, dobrovoljni rad u drugim državama EU i sl. http://europa.eu.int/comm/education/youth.html	Pro Youth International	Baza podataka o organizacijama koje se bave mlađima. http://www.alli.fi/euro/index.html
Europski volonterski sustav	Program je za razmjenu mlađih volonterova u dobrovornim programima i lokalnoj upravi u drugoj europskoj zemlji. http://europa.eu.int/comm/education/volunt/index.html	YONET	Informacije o programima razmjene mlađih, seminarima, inicijativama mlađih, mrežama i ustanovama koje traže partnera u radu s mlađima. http://www.yonet.org/
Mlađi za Europu	Youth for Europe Nastoje pridonijeti obrazovanju mlađih, ponajprije razmjjenama u okviru EU i s trećim zemljama. http://europa.eu.int/comm/education/youth/intro.html Leonardo da Vinci akcijski je program EU za stručno usavršavanje. http://europa.eu.int/comm/education/leonardo.html	Eurodesk	Projekt Europske komisije u okviru programa Mlađi za Europu za informiranje mlađih o europskim inicijativama za mlađe. U mreži sudjeluju 23 države i oko 150 udruga mlađih. http://www.eurodesk.org/
		Welcome Europe	Informacijski servis o europskim fondovima za nevladine organizacije. http://www.welcomeurope.com/
		AEGEE	Europski studentski forum. Organizira skupove o obrazovanju, miru, kulturnoj razmjeni, europskoj ideji i dr. http://www.aegee.org/

Korisne informacije

UDRUGE U HRVATSKOJ KOJE SE BAVE MLADIMA I EUROPSKIM INTEGRACIJAMA

Europski klubovi nacionalna mreža	Antuna Barca 30, 35000 Slavonski Brod; www.europski-dom-sb.hr
Euroyouth klub - EYC	Jurišićeva 1, 10000 Zagreb; www.eyc.hr
Europski parlament mladih Hrvatske	Aleja Zinke Kunc 3, 10000 Zagreb
Young European Federalists - JEF	Jurišićeva 1, 1000 Zagreb; www.jef-croatia.hr
Europska udruga studenata prava - ELSA	Trg Maršala Tita 3, 10000 Zagreb; www.elsa-zagreb.hr
Europska udruga studenata prava - ELSA	Radićeva 13, 31000 Osijek
Europski dom Dubrovnik	Frana Supila 6, 20000 Dubrovnik; www.edd.hr
Europski dom Slavonski Brod	Antuna Barca 30, 35000 Slavonski Brod; www.europski-dom-sb.hr
Europski dom Vukovar	Školska 63, 33227 Borovo; www.ehvu.org
Europski dom Zagreb	Jurišićeva 1 10000 Zagreb; www.europe-house-zagreb.hr
Europski pokret Hrvatska	Jurišićeva 1, 10000 Zagreb
Europski pokret Rijeka	Vukovarska 58, 51000 Rijeka
Europski pokret Varaždin	A. Cesarcu 1, 42000 Varaždin

Korisne informacije

REGIONALNA SURADNJA

Skupština europskih regija	Promiče interese europskih regija. http://www.are-regions-europe.org/
Kongres lokalnih i regionalnih vlasti	Savjetodavno tijelo Vijeća Europe, ustanovljeno 1994. sa zadaćom promicanja demokracije regionalnoj razini te uključenje lokalnih vlasti u procese europskih integracija. http://www.coe.fr/cplre/
Vijeće europskih gradova i regija	Federacija je nacionalnih udruga koje okupljaju predstavnike gradskih i regionalnih vlasti, radi na povezivanju članova i promiče interese europskih gradova i regija. http://www.ccre.org/site.html

**Europski dom
Slavonski Brod**

Antuna Barca 30
Slavonski Brod

Tel/ fax: + 385 35 265 189 , + 385 35 415 190

www.europski-dom-sb.hr
www.europski-klub.org

mail: europski-klub@sb.t-com.hr
europski-dom@sb.t-com.hr